

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Elsie Ferguson
in the Paramount Picture
"OUTCAST"

Czy jest kobieta, której nie zdarzyło się być zaczepioną na ulicy?
Czy jest mężczyzna, któryby nie usiłował choć raz w życiu zawrzeć z kobietą znajomość na ulicy?
taką „Znajomą z ulicy”

w postaci przepięknej **ELSIE FERGUSON**

widzieć można w **„ODEONIE”** tylko przez 3 dni

t. j. od niedzieli dnia 14-go do wtorku dnia 16-go Września 1924 roku.

Znajoma z ulicy

to wielki dramat erotyczno-obyczajowy w 7-miu dużych aktach, jak gdyby z życia każdej kobiety i każdego mężczyzny i dlatego każda kobieta i każdy mężczyzna powinni dramat ten zobaczyć.

Szczegóły w programach. — Ostatni seans o 9-ej i pół wiecz. — Zwracamy uwagę że obecnie przedstawienia rozpoczynają się: W niedziele i święta o godz. 3-ej, w soboty o godz. 4-ej, a w pozostałe dni o godz. 5-ej po poł.

WĘGIEL

Wagonowo
Wozowo
Detalicznie

z kopalń **RENARD, GRODZIEC, CZELADŹ**
dostarcza **DOM PRZEMYSŁOWO HANDLOWY**
ZDZIŚLAW RYLSKI

SP. AKC.
Częstochowa, Kościuszki 49. Telefon 1-86.

Największy Zakład

ARTYSTYCZNO
MALARSKO
DEKORACYJNY

Ignacego Sowińskiego

w Częstochowie, ul. Zielona Nr. 18 dom własny.

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres malarstwa ścienne szybko i po cenach konkurencyjnych.
Nadmieniam że posiadam w zakładzie duży wybór najświeższych deseni do dekoracji wszelkich pokoi.

Z poważaniem
I. SOWIŃSKI.

Syndykat Rolniczy Częstochowski

Sp. Akc.

poleca:

Narzędzia i Maszyny rolnicze
Nawozy sztuczne

Nasiona i Zboża siewne oryginalne i szlachetne odmiany.

Żelazo, smołę, papę

Węgiel śląski i dąbrowiecki.

Wylączne przedstawicielstwo znanych ze swej dobroci:

NAFTY „Vacuum Oil Company” **CEMENTU** marki „Grodziec”

Sklep: Krakowska 1. Składy: Krakowska 15. Biuro: Kilińskiego 3

Filje w rzeźnicach, Przyrowie i Żarkach.

Agentura w Wieluniu.

„MERIDIOL”

Niezawodny znakomity środek, polega na jego wszechstronnym zastosowaniu.

Przy bólach

żołądka, zębów, reumatyzmie, astmie
iszaj, podgrze i t. p.

Używaj „Meridiol” a bezwzględnie

Ci pomoże

Kto „Meridiol” raz używał zostanie jego wielbicielem

Do nabycia w Aptekach

i Składach Aptecznych.

LES ARTS

CARTES ILLUSTRÉES FRANÇAISES
PARIS.
Generalny Reprezentant

Jerzy Smiechowski

GNIEZNO, ul. Tumska 15
poleca w największym wyborze
francuskie **KARTY POCZTOWE** ilustrowane
na żądanie wysyła się próbki

ŚWIEŻY TRANSPORT

ŚLEDZI

wszelkich gatunków

nadszedł

ceny przystępne

do firmy **Eljasz Alter**

I Aleja 10.

MALUJCIE DACHY!

Kryte papą, blachą lub gontem tylko najtańszym i najekonomicznym preparatem

„Smołoleum”

a unikniecie kosztów ponownego malowania i konserwacji

na długi szereg lat

Fabryka Chemiczna Tow. dla Handlu i Przemysłu „Jago” w Warszawie.

Wylączną sprzedaż powierzyliśmy p. **Mieczysławowi Rydzewskiemu** w Częstochowie, ul. Panny Maryi Nr. 31 — na okręgi przemysłowe: Częstochowski, Białostocki, Zagłębie Dąbrowskie i Śląsk Górny.

Dla wygody Szanownej Klienteli,

wprowadziliśmy dział robót konserwacyjnych, blacharsko-dekarskich, które wykonuje firma **M. Rydzewski, W. Gotz i M. Szczepański** w Częstochowie, ulica Panny Marji Nr. 31

Składy i sprzedaż na Częstochowę,

w firmie

D. BERKOWICZ ul. Kościuszki 45, tel. 405

O organizację pracy.

Jedną z największych boleści naszych z życia narodowego jest brak umiejętności organizacji pracy.

Widzimy to wszędzie, na każdym polu życia narodowego, czy to w polityce, czy przemysle, czy handlu. Bije on w oczy w każdym biurze ministerjalnym, w każdej instytucji społecznej, w każdym przedsiębiorstwie prywatnym.

W Polsce wszyscy są zapracowani, nikt nie ma czasu, a mimo to praca idzie bardzo powolnie, często nawet bardzo źle.

Jak we wszystkich dziedzinach tak i na polu organizacji pracy w ciągu ostatnich lat kilku zrobiliśmy już coprawda dość znaczne postępy, są one jednakże zbyt nikłe, a wadliwy system i podział pracy nie przestaje być poważnym szkodziem.

Zaczynamy od naszych instytucji rządowych. Załatwienie jakiegokolwiek sprawy w urzędzie zabiera każdemu obywatelowi niezmiernie wiele czasu. Najbardziej żaczą jest sprawa wpłacania podatków. Spełnianie tego obowiązku obywatelskiego połączone jest nieraz z niesłychanymi trudnościami. Trzeba wypełniać nadzwyczaj złożone deklaraty, a potem — ogonek przy kasie.

Gdyby ktokolwiek podjął się obliczenia, ile godzin obywatele Rzeczypospolitej tracą na „ogonki podatkowe” i przerachował te marnowane godziny pracy na złote, otrzymałby niewątpliwie sumy wprost zastraszające.

Z cyfr tych wynikłoby bez wątpienia że utrzymywanie 3 — 4-krotnie bodaj większej ilości kasjerów kosztowałoby zaledwie drobny ułamek tego, co traci kraj przez czas zmarowanej pracy przez wystawianie w ogonkach podatkowych.

Istnieje u nas komisja oszczędnościowa, która rozpoczęła swoją pracę od redukcji ryczałtowych: w tem czy owem ministerstwie czy urzędzie jest tytu a tytu urzędników. Trzeba oszczędzać, a więc — redukcja o tyle a tyle procent.

Jestto system najzupełniej błędny, który niejednokrotnie znowu może dać w rezultacie tylko straty.

Redukcja jest niezbędna, urzędników mamy zbyt wielu — ale — organizacja naszych urzędów wzorowana była na ex-biurokracji austriackiej, najgorszej bodaj z istniejących na świecie. Nie należałoby

tedy ograniczać się do redukcji cyfrowej.

Bo jeżeli przy 100 urzędnikach obywatel czekać musi na załatwienie swej sprawy 2, 3, 4, 6 tygodni przy sprzyjających warunkach (znamy wypadki kilkuletnich daremnych wyczekiwań), przy zmniejszonej ilości urzędników czekać będzie musiał jeszcze dłużej przeciwnie!

I znowu w grę wchodzi cyfra, znowu „reorganizator” idzie tylko o to, by wykażać mniejsze cyfry w budżecie na pensje urzędnicze. O tem, że owo zmniejszenie budżetu pociąga za sobą nieobliczalnie większe straty, niż się dało zaoszczędzić dla ogółu obywateli, zapomina się, tego nie bierze się w rachubę. A wszystko to dlatego, że idzie się po linii najmniejszego oporu bez ogarnia całego ształtu zjawisk, bez koordynowania poszczególnych kółek życia narodowego — jednym słowem dlatego, że nie potrafimy organizować na życie pracy.

Opowiadano nam wypadek następujący:

cy: pewien obywatel ziemski, posiadający lasy, którego majątek został dwukrotnie zrunowany, zamierzał zbudować tak, by zaopatrzyć okolice w drzewo na odbudowę i wzmoczyć własne środki na podniesienie własnego gospodarstwa z ruin. Podjął już roboty przygotowawcze (było to w r. 1920, po najeździe bolszewickim), gdy naraz dostał od urzędu odbudowy nakaz dostarczenia kilku tysięcy metrów drzewa „na odbudowę”. Zniechęliło go to do zaprzestania prywatnej eksploatacji lasów. Ze wszech stron przyjeżdżali ziemianie i chłopci, prosząc o deski, o budulec, a on, wobec zapowiedzianej rekwizycji — musiał odmawiać. Od otrzymania nakazu do częściowego wykonania rekwizycji minęły... dwa lata. Drobni gospodarze dostali coprawda z jego lasów nieco bledy idesek po niższej cenie, ale wtedy za gwoździe więcej musieli już zapłacić, niż przednio zapłaciliby za cały budulec na chatę czy stodołę, a tymczasem przez dwa lata mieszkali w ziemiankach, i nie mogli należycie gospodarować.

Oto organizacja pracy, prowadząca

Największy Chrześcijański Magazyn Bławatny

Jerzego Cholewickiego

w Częstochowie, II Aleja Nr. 23, Telefon 25.

POLECA.

WIELNY NA MUNDURKI
dla pensjonarek i uczniów

Jedwabie w gatunkach i deseniach najmłodniejszych.
Kołdry wataowane od 22 zł do 75
" pluszowe od 11 zł. do 85
Koce uczniowskie po 10, 12 i 24 zł.

WYKONYWA KOLDRY NA ZAMÓWIENIA

Pozatem wszelkie wyroby bawełniane jako to:
piócienna, zefiry, dymki, baje, flanelety i t. p.

CENY NAJNIŻSZE.
OBSŁUGA SZYBKĄ I UPRZEJMA.

PRZEZ ZAKOPCONE SZKIEŁKA.

Już od szeregu miesięcy nie słychać było o żadnym napadzie bandyckim ani w Częstochowie, ani w powiecie. Naraz w ciągu jednego tygodnia kroniki policyjne zanotowały kilka rabunków w okolicy, a także charakterystyczny napad rabunkowy, noszący wszelkie cechy niefachowości, w pociągu osobowym na dystansie Myszków — Częstochowa.

Fakty powyższe świadczą, że w związku z kryzysem przemysłowym i wzrastającą falą drożyny i bezrobocia, zaczyna się na dobre rozwijać przemyśl bandycki, jest to bowiem jedyna gałąź przemysłu, która może rozwijać się bez pomocy kredytów rządowych.

W Częstochowie, okręgu przemysłowym bezrobocie dotknęło kilka tysięcy robotników, dla których wyasygnowane zostały zapomogi rządowe. Powtarza się więc historia z wypłacaniem zapomóg w r. 1920 i 1921, tylko wówczas robotnicy otrzymujący zapomogi żwirowali Aleje i doprowadzili do porządku szosy w powiecie. Obecnie zaś bruk kostkowy w Alejach układają speccjaliści brukarze i przynają trzeba, że przynajmniej jedną ulicę w mieście będziemy mieli zakrojoną na miarę europejską. Z czasem będziemy mieli w śródmieściu i chodniki jednego typu, zbudowane staraniem Magistratu na koszt właścicieli domów, słowem nasze władze miejskie w owym czasie po wszechnej stagnacji przejawiają nadzwyczajną ruchliwość w kierunku doprowadzenia chodników i ulic do należytego stanu.

Ale niektórym obywatelom i ten nadmiar uczynności, ujawniany w ostatnich czasach przez władze miejskie, nie jest dostateczny. Byłem świadkiem

rozmowy w cukierni, która dostatecznie charakteryzuje stopień dojrzałości umysłowej owych mallkontentów.

Powien obywatel, właściciel jednej z większych kamienic w śródmieściu z zajęciem czytać gazetę. Naraz odzywa się do sąsiada:

- Czyś pan czytał tę wiadomość, że na Marsie są kanały?
- Owszem, czytałem.
- Wyobraż pan sobie, taką gwiazdę potrafił skanalizować, a u nas w Częstochowie jeszcze niema kanalizacji!

Oczywiście, że wszelkich potrzeb miasta nie podobna załatwić w ciągu kilku miesięcy, tembardziej, że kasa miejska nie posiada odpowiednich na ten cel funduszów. A o kredyty rządowe w dzisiejszych czasach nawet gminom komunalnym trudno. Cóż dopiero mówić o jednostkach, które dotkliwie od czuwają brak „środków obrotowych”, a wszelkie źródła kredytu tak rządowego jak i prywatnego są dla nich niedostępne.

Niejednokrotnie można zaobserwować w czasie obecnym charakterystyczne dorywcze scenki:

- Panie Kornwasser! Pożycz mi pan na jeden dzień sto złotych!
- Uj, Goldblum, tyś chyba zarjawał!
- To może 10 złotych?
- Idź, warjat, ja nie mam ani grosza.
- Poczęstuj mnie pan w takim razie papierosem.
- Idź do monopolu, to ci da na kredyt.

Niefortunny poszukiwacz taniego kredytu smutnie zwiesza głowę, wreszcie z rezygnacją mówi:

— Ha! No to powiedz przynajmniej która godzina?..
W związku z poszukiwaniami „taniego

wprost do ruiny kraj cały. A podobne rzeczy i teraz się dzieją.

Ryczałtowa redukcja są tedy konieczna, niezbędna nawet, ale znacznie pilniejszą sprawą jest organizacja pracy naszych urzędów, która by uprościła tę pracę, zmniejszyła ilość „kawałków” i „koszulek”, któreby przyspieszyła załatwienie spraw. A o tem nie jak to nie słychać. Urzędy funkcjonują obecnie sprawnie, ale to tylko dzięki temu, że urzędnicy posiadli większą rutynę. System nie uległ zmianie.

Przedrmy teraz do poczekalni polskiego ministra, wysokiego urzędnika, dyrektora poważniejszej instytucji prywatnej. By uzyskać kilkuminutową rozmowę, tracić musimy godzinę cała na oczekiwania, choć zawczasu mamy określono godzinę, którą wyznaczono, nie obliczywszy należycie, co, gdzie i kiedy p. minister i p. dyrektor będzie miał do roboty. Obliczyć zresztą tego zgóry nigdy nie można, bo nikt nie wie, co będzie robił jutro, bo praca jest niezorganizowana, niepodzielona, bo odbywa się bezplanowo, bo jedna sprawa przeszkadza drugiej, bo jednemu interesantowi pozwala się na rozmowę godzinę, a dla następnych niema czasu.

Na Zachodzie interesant wie nietylko kiedy będzie przyjęty, ale ile będzie miał czasu na rozmowę i stosuje się do tego; u nas to nikomu jeszcze na myśl nie wpadło, a jest to przecież niezbędne.

Jeżeli z gabinetów szefów przejdźmy do biur, i tam zauważymy prawie wszędzie brak jakiegokolwiek systemu pracy, nawet w takiej dziedzinie, jak ban kowości! Toż do niedawna wszystkie nie mał banki miały bilanse prowizyjne, bo... „nie można byłg sobie dać rady z księgowością” — dla bardzo prostej pracy — praca była wadliwie zorganizowana.

Przeżywamy obecnie ciężki kryzys gospodarczy, i wtedy, kiedy towary prze stano rozchwytywać w nadziei na zwiększenie cen, kiedy należało powrócić do normalnej produkcji i normalnego handlu — okazuje się, że ani przemysł, ani handel z rzadkimi wyjątkami, nie mają odpowiedniej organizacji, by stawić czoło konkurencji zagranicznej.

Nigdzie, w żadnej dziedzinie organizacji pracy w Polsce nie stoi na wysokości zadania, a właściwie — nie istnieje. A jest to jedna z podstaw bytu narodowego.

Nasze centralne instytucje państwowe zarówno jak i organizacje naszego przemysłu i handlu winny skierować wszyst-

prześladowczyni niezbyt uprzejme słowo:

— Ach, ty łachudro!...
— Co on powiedział? Słyszeli państwo, co on powiedział? Ja mu tego nie daruję!

Wycieniczona z nadmiaru wzruszenia dama siadła przy swym stoliku, nie mogąc przyjść do równowagi. Po chwili zbliża się do tego stolika:

— Przepraszam pana bardzo, czy pan słyszał, co ten łobuz na mnie powiedział?

— Hm, coś nie coś słyszałem, bo państwo dość głośno rozmawiali—odpowiadam niechętnie, nie chcąc się mieszać do zgola obojętny mi awantury.

— A słyszał pan, jak on na mnie powiedział! „ty łachudro!”

— Tego nie słyszałem, bo właśnie podówczas jadłem ciastko migdałowe i tak mi strasznie w zębach trzeszczało, że nic nie mogłem połyścić.

— To nie nie szkodzi, ale inni słyszeli. Niech mi pan tylko wytłumaczy, co to jest „łachudra?”

— Wie pani, że trudno mi z całą dokładnością powiedzieć, co ten wyraz znaczy.

— Ale ja go mogę za ten wyraz zaskarżyć do sądu?

— Zaskarżyć zawsze można, ale czy wygra pań sprawę, to o tem tylko adwokat może pań poinformować.

Czy pani B. wniosła skargę do sądu, czy też załatwia tę rzeczną drodze polubownie, zwracając swemu dłużnikowi obelgi z procentem przy najbliższej okazji, tego już nie wiem. Ale bądź co bądź obrazek powyższy może posłużyć za bardzo wymowna ilustrację do terazniejszych stosunków towarzyskich, którym aż nazbyt często towarzyszą różne nieporozumienia na tle finansowym.

kie swe wysiłki, by praca w Polsce wyszła wreszcie z dziedziny chaosu; by ujęta została w karby systemu i organizacji.

Jest to bezwzględny nakaz chwili.
R.

Częstochowa, dn. 12 | IX. 1924.

Herriot o Polsce Rozmowa z polskim dziennikarzem

Kraków. „Czas” przynosi wywiad swego korespondenta genewskiego z Herriotem. Na wyrazy uznania dla tez francuskich, które Herriot tak jasno i dobitnie przedstawił w swoim przemówieniu — premier odpowiedział:

Zaznaczyłem tylko stanowisko i punkt widzenia Francji i z zadowoleniem stwierdzam, że i poglądy nasze zwyciężyły.

Na zapytanie czy Mac Donald wycofał się z pierwotnego stanowiska, oświadczył Herriot:

— Nie chcę używać wyrazów, które mogłyby mieć charakter zaczepny — przy czym ramieniem i ręką zrobił ruch, który wyrażał: „Nie chcę o tem mówić”.

Następnie korespondent poruszył kwestię, czy wnioski w sprawie arbitrażu będą uchwalone przez zgromadzenie jeszcze w ciągu bieżącej sesji? Herriot odpowiedział, że powinno to stać się konieczne. Na zapytanie czy Herriot przyjedzie do Genewy, gdy odnośne prace komisji zostaną ukończone — odparł, że wątpi, będzie jednak miał stały kontakt z francuską delegacją.

Następnie korespondent zapytał w jakim stadium znajduje się kwestia przyjęcia Niemiec do Ligi narodów? Herriot zaznaczył, że oczekuje na przesłanie przez Niemców noty o przyczynach wojny i że sądzi, że Niemcy nie będą tak nierozsądni, aby mu tę notę przysłać.

— Czy pan prezydent sądzi? — zakończył korespondent — że Polska, położona między Rosją bolszewicką i uzbrogoną od stóp do głów, a Niemcami, ciągle myślącymi o odwecie, może przystąpić do rozbrojenia?

Herriot odpowiedział:

— Naturalnie, że nie. Doskonale rozumiem wasze położenie.

Na tem zakończyła się rozmowa, gdyż Herriot zmuszony był udać się na konferencję z Mac Donaldem.

KLUB OGÓLNO SPORTOWY „VICTORIA” W CZĘSTOCHOWIE SEKCJA CYKLISTÓW

Członek Polskiego Związku Towarzystw Kolarskich w Warszawie.
urządza w niedzielę, dnia 14-go września 1924 roku.

Wielkie wyścigi na torze przy ul. Dąbrowskiego 15.

z udziałem zaproszonych jeźdźców: z Warszawy, Krakowa, Łodzi, Sosnowca i Radomska, miejscowych, oraz członków Klubu na czele z Mistrzem Klubu p. BERGHAUSENEM.

W czasie wyścigów **WIELKI KONCERT** orkiestry fabryki Częstochowianka (36 osób).
Początek o godz. 2 i pół. po południu.

W niedzielę dn. 14 b. m. o godzinie 4 ej p.p. odbędzie się

OGÓLNE ZEBRANIE

Członków Stow. Rekrutowniczych Działania Aleja II-ga Nr. 37.

Nota sowiektów w sprawie wywiadu generała Sikorskiego

Londyn. Londyńska agencja telegraficzna podaje, że rząd sowiecki wręczył 10 b. m. posłowi polskiemu w Moskwie nową notę sowiecką, która zawiera protest przeciwko wywiadowi, udzielonemu prasie przez gen. Sikorskiego. Gen. Sikorski, jak wiadomo, oświadczył w wywiadzie, że winowców napadów bandyckich na kresach należy szukać w Rosji sowieckiej i że bandami dywersyjnymi kieruje główny zarząd polityczny (dawna czerezwycząjka) i jego oddziały w Mińsku i Kijowie. Następnie gen. Sikorski podkreślił analogię między polityką sowiektów a imperjalizmem dawnych rządów carskich o ile chodzi o ziemie nierosyjskie.

Nota sowiecka wyraża zdziwienie co do poglądów gen. Sikorskiego na politykę sowiektów i pisze, że zarzuty, jakie czyni się sowiektom, powinny być zatajone drogą korespondencji dyplomatycznej, a nie wywiadów.

Zaznaczyć należy, że jest to już trzecia nota sowiektów do Polski w ciągu ostatnich kilku dni. Dwie pierwsze dotyczyły napadu na Stołpcę i deklaracji Rakowskiego w sprawie Galicji Wschodniej.

Myśli wasze będą tu zrozumiane, zamiary — serdecznie odczute i poparte dążeniem do umocnienia na właściwych zasadach opartej wspólnej pracy na terenie międzynarodowego życia młodzieży akademickiej.

Poznacie nasz kraj, jego kulturę i tradycje, poznacie ideały narodu, jego pracę i jego dążenia.

Witamy was całym sercem dawnym polskim słowem: Gość w domu — Bóg w domu!

Związek narodowy polskiej młodzieży akademickiej.

TELEGRAMY Liga Narodów interwenjuje na rzecz Gruzji.

Genewa. Delegacja francuska, angielska i belgijska złożyły w Zgromadzeniu Ligi Narodów rezolucję, w której, wskazując na krwawe zapasy Gruzji, przypominają powziętą przed dwoma laty decyzję Zgromadzenia Ligi, zalecającą Radzie Ligi Narodów interwencję na rzecz przywrócenia normalnych stosunków w tym kraju.

Paul Boncour oświadczył, iż pakt Ligi Narodów nie wyklucza bynajmniej możliwości pośrednictwa pomiędzy Rosją i Gruzją, chociaż oba te kraje nie należą dotychczas do związku państw.

Rząd gruziński zwrócił się do Mac Donald'a i Herriota z prośbą o spowodowanie pośrednictwa ze strony Ligi Narodów.

Genewa. Zgromadzenie odesłało rezolucję przedstawioną przez delegatów — Francji, Anglii i Belgii w sprawie Gruzji do komisji porządku dziennego do zbadania.

Agitacja monarhistów niemieckich.

Berlin. „Vossische Zeitung” donosi, że budapeszteńska policja uwięziła trzech obywateli niemieckich, członków organizacji „Consul”. Przy uwięzionych znaleziono plany, świadczące o wspólnej pracy niemieckich i węgierskich radykalnych prawników. Między innymi znalaziono także listy jen. Ludendorfa.

koncentracja wojsk sowieckich w Mińsku.

Warszawa. „Deutsche Allg. Zeitung” donosi, że znany przywódca ukraiński — Petliura, został przez rząd polski wysłany za granicę sowiecką, celem zwalczania band sowieckich. Ponieważ generał Bułak-Bałachowicz miał ofiarować swoje usługi w tym kierunku, w związku z powyższymi wiadomościami zaznaczyć należy, że są one całkowicie niezgodne z prawdą.

W Mińsku — jak donosi dalej „Deutsche Allg. Zeitung” — skoncentrowano znaczną ilość wojsk czerwonych, które urządzają wyprawę wzdłuż granicy, przy czym udzielają poparcia bandom.

Krwawa zemsta za Mat teottiego?

Rzym. Wczoraj po południu dokonano zamachu na postać faszystowskiego — Armanda Casali. Casali jechał wraz z córką tramwajem elektrycznym. Do wozu wsiadł robotnik nazwiskiem Corvi i oddał nagle trzy strzały rewolwerowe do Casali'ego. Dwa strzały ugodziły Casali'ego w głowę. Casali został odstawiony do szpitala, gdzie o godz. 12 w południe zmarł wskutek krwotoku wewnętrznego.

Corvi dał się aresztować bez oporu i oświadczył, że zamach był zemstą za zamordowanie Matteottiego. Inne dzienniki donoszą, że Corvi był alkoholikiem i zamachu dokonał w stanie nieopieczalnym. Casali nie odgrywał wybitniejszej roli w swoim stroniectwie.

Utrzymanie Wilhelma II

Berlin. Pruski minister finansów przedstawił memoriał w sprawie utrzymania rodziny cesarskiej. Okazuje się, że b. cesarz Wilhelm i członkowie domu Hohenzollernów otrzymują miesięcznie ze skarbu państwa 50,000 marek. Memoriał za wiera również wykaz zamków, które pozostały własnością Hohenzollernów.

Niemcy już się wykreczają!

Paryż. Berliński korespondent prasowy francuskiej wyrażają się bardzo sceptycznie o sposobie w jaki dokonywana jest obecnie kontrola wojskowa w Niemczech. „Journal” i „Petit Parisien” przedstawiają, że kontrola, jaka się obecnie odbywa, nie daje gwarancji, jakiej po niej oczekiwano. Z końca ubiegłego miesiąca otrzymał generał niemiecki Papwels polecenie ustalenia wraz z komisją koalicyjną szczegółów kontroli. Generał nie chciał przy tej sposobności zaakceptować szczegółów programu przedłożonego przez komisję i dopuścić do inspekcji garnizonów przed 10 września. Zdefiniowano następnie pojęcie garnizonu jako czasowe miejsce pobytu więcej niż 20 żołnierzy. Dzięki tej definicji pozostałe władzom niemieckim 9 dni do krycia podejrzanych rzeczy w ten sposób, że umieszcza w dotyczących obiektach posterunki niższe od 20 żołnierzy. Ponadto ustalono, że okręgi obecne kontrolowane mają być uznane za definitywnie zbadane. W ten sposób powstaje sta władz niemieckich sposobność przetransportowania niedopuszczalnych materiałów wojskowych do okręgów, które już zostały skontrolowane.

Wiedeń. „Neue Fr. Presse” donosi z Londynu: Wedle doniesienia „Daily Telegraph” z Genewy, należy oczekiwać wniosku Niemiec o dopuszczeniu ich do Ligi Narodów. Donoszą, że rząd Rzeszy uważa ogłoszenie protestu przeciw winie wojny umieszczone w „Reichsanzeigerze” z 31 sierpnia za wystarczające, by wypiechnąć zobowiązania wobec nacjonalistów.

Wzmocniona działalność niemieckich bojówek

Katowice. Wzmianka Mac Donald'a o G. Ślasku w czasie mowy w Zgromadzeniu Ligi Narodów jest w dalszym ciągu przedmiotem obszernych artykułów w prasie niemieckiej, które tłumaczy sobie tę mowę jako przekonanie Anglii, iż błąd górnośląski należy naprawić.

W myśl takiego rozumowania organizacje Heimatsstreuerów i Seibstschutzwów wyszukują ten ustęp mowy Mac Donald'a dla celów agitacyjnych przed wyborami do parlamentu.

Nadchodzą również wiadomości z

Kongres studentów w Warszawie

W obradach bierze udział 500 delegatów studentów różnych narodowości

W dniu 12 b. m. zaczął się w Warszawie drugi kongres Międzynarodowej konferencji studentów (C. I. E.) — przy udziale około 500 delegatów młodzieży akademickiej kilkudziesięciu państw.

Zjazd ten przeistoczył się w wielką manifestację młodzieży całego niemal świata (prócz Niemiec i Litwy) największą, jako kiedykolwiek się odbyła. Fakt, że kongres odbył się w Polsce, ma wielkie ogólnopolskie znaczenie, nie, które znanomunuje już skład komitetu honorowego, pozostającego pod protektoratem Prezydenta Rzplitej — a złożonego z prezydenta Rady ministrów Grabskiego, kardynała Kakowskiego, ministrów, z wojewodów, rektorów szkół wyższych w Polsce etc.

W kongresie, prócz Ligi Narodów, która wysłała na kongres dwu delegatów, biorą udział delegacje 23 państw, a mianowicie: Belgji (11 osób), Bułgarii (8 osób), Brazylii (1), Danji (11 osób wraz ze sportowcami), Czechośćowacji (22 wraz ze sportowcami), Estonii (8 wraz ze sportowcami), Finlandji (3), Francji (50 wraz ze sportowcami), Irlandji (1), Jugosławiji (8), Luksemburga (1), Łotwy (11), Rosji emigr. (17), Rumunji (liczba delegatów jeszcze nie ogłoszona i 25 sportowców), Szwajcarii (7), Stan. Zjedn. Ameryki północnej (2), Szwecji (3), Turcji (3), Wielkiej Brytanji (52 osoby, w tem 2 delegatów), Indji (6), Australji (2), Kanady (3), Nowej Zelandji, Szkocji (6), Węgier (4), Ukrainy emigr. (16 os.), Włoch (17), Żydów (3 osoby).

Na zjazd międzynarodowy akademików przyjechały do Warszawy również akademickie koła sportowe z różnych krajów. Między innymi Francja przysłała 20 sportowców akademików. Odbędą się ćwiczenia sportowe wszel-

kiego rodzaju, jak biegi, rzuty, skoki, konkursy tenisowe, wioślarstwo itd. Program Kongresu.

Program prac i uroczystości II-go Kongresu C. I. E. obejmują czas od dnia 11 do 25 września 1924 r. Każdy z uczestników Kongresu otrzymał na dworcu w chwili przyjazdu szczegółowy program, książeczkę uczestnictwa, legitymację oraz odznakę.

Uroczystość otwarcia II Kongresu C. I. E. odbyła się w piątek 12 b. m., o godz. 12-jej w Filharmonji warszawskiej.

Dnia 13 b. m. odbędzie się obrady Rady administracyjnej i wyjazd tejże do Lublina. — Dnia 14 i 15 wszystkie uczestnicy Kongresu są na wycieczkach.

Dnia 16 powrót z wycieczek i koncert. Dnia 17 zwiedzanie miasta i przyjęcia w kołach naukowych. Dnia 18 bankiet w Resursie Obywatelskiej. Dn. 19 raut w pałacu Rady ministrów. Wieczór. Dnia 20 wycieczka do radiostacji. Bal. Dnia 21 nabożeństwo. Przyjęcia u osób prywatnych. Raut w Resursie ku piekciej.

Dnia 22 wyjazd do Krakowa i odwiedzenie Częstochowy. Dnia 24 zakończenie kongresu.

Do uczestników II-go Kongresu C I E

Związek Narodowy Polskiej młodzieży akademickiej wydał następującą odezwę powitalną:

Koleżanki i koleźdzy! Polska młodzież akademicka, wraz z całym społeczeństwem polskim, wita was w murach Warszawy.

Zjechalście się do nas z całego świata, aby obradować nad sprawami akademickimi, nad organizacją wspólnej pracy dla rozwoju myśli i ducha w atmosferze zaufania, koleżeństwa i przyjaźni.

Na Rok Szkolny

firma J. Rzańskiego

II ALEJA 29 tel. 3-18

poleca: wosny mundurkow, alpaki marynogi na ubrania, koldry, kocy oraz aksamioty i jedwabie po najtańszych cenach.

Opolskiego o nowych gwałtach bojówek niemieckich i o aresztowaniu Polaków przez policję. Gwałty takie miały miejsce w pow. bytomskim i strzeleckim.

Mordowanie korespondentów sowieckich

Moskwa. W ostatnich czasach dzienniki sowieckie zanotowały kilkanaście wypadków zamordowania korespondentów dzienników sowieckich na wsi. W związku z tem „Prawda” zaznacza, iż morderstwa te są dowodem wzrostu wpływów kapitalistycznych na wsi i umacniania się zamożnych warstw włościaństwa. Inicjatywa akcji przeciwko korespondentom dzienników sowieckich spoczywa — zdaniem „Prawy” — w rękach zamożnego włościaństwa, którego narzędnikiem są ciemni i nieświadomi mieszkający wiosek.

Trąba powietrzna w Niemczech

W południowej Badenji trąba powietrzna dokonała spustoszeń w wielu miastach, mimo, że trwała kilka minut. W mieście Reichenbach trąba spowodowała poważne zniszczenia. Dachy niemal wszystkich domów zostały zerwane. Kilka osób straciło życie. Wielkie ogrody owocowe, mieszczące się w pobliżu miasta zostały doszczętnie zniszczone. Burza wyrwała wszystkie drzewa i wiele z nich rozrzucała na sąsiednich polach.

Krwawe walki Hindusów z mahometanami

London. Reuter donosi z Simli (Indje). Między hindusami i mahometanami doszło w Kohat do starć zbrojnych. Wyślano tam posiłki wojsk angielskich. W nocy z 10 na 11 b. m. strzelanina rozpoczęła się ponownie. Było 10 zabitych i 20 rannych. Hindusi, którzy ponieśli największe straty ewakuowali miasto.

Orkan szaleje nad Danją

Kopenhaga. Silna burza panowała wczoraj nad Danją i wyrządziła olbrzymie szkody. Ze wszystkich stron dochodzą wiadomości o szkodach wyrządzonych przez orkan. Plony na olbrzymiej przestrzeni zostały zniszczone niemal doszczętnie. Wiele okłótów wyrzuconych na ląd zostało uszkodzonych. Okrety promowe z pociągami, krążące między Sassniz a Trelleborg przestały kursować.

Wojna domowa w Chinach

Wiedeń. Donoszą z Szanghaju, że deszcze przeszkadzają operacjom wojennym. Czi-Szi-Jung przeniósł punkt ciężkości ofensywy z Liu-ro do Huang o 24 km. od Szanghaju. Uczyniona przez niego w nocy próba przełamania frontu nie powiodła się. Oczekują, iż decydująca bitwa rozegra się pod Huang.

Komuniści i nacjonalisci

Berlin. Przy okazji uroczystego obchodu „Stahlhelm-Bundu” w Brunświku komuniści rzucili bombę na samochód ciężarowy, który wioził na dworzec członków związku „Stahlhelmu”, przyczem wielu z nich odniosło ciężkie rany.

Prymas Dalbor

przenosi swą siedzibę z Poznania do Gniezna

Kardynał prymas Dalbor ma zamiar przenieść swoją siedzibę z Poznania do Gniezna. Byłby to powrót do dawnej tradycji. Obecnie Ks. Prymas zarządza diecezją poznańską (założoną w r. 968) i archidiecezją gnieźnieńską (utworzoną w r. 1000 na skutek porozumienia ces. Ottona III z Bolesławem Chrobrym). Piastując godność Prymasa Polski, wien w właściwie rezydował w Gnieźnie, z którym Stolica Apostolska w r. 1417 połączyła godność prymasowską, wynagradzając zasługi arcyb. Mikołaja Trąby. Stamtąd też z Gniezna, rządził prymasowie w czasach Polski niepodległej. Dopiero z początkiem 19 w. biskup poznański Gorzeński zostawszy arcybiskupem gnieźnieńskim w r. 1821, pozostał w Boznanii i odtąd złączenie dwóch diecezji utrzymało się aż do naszych czasów.

Ks. Kardynał Dalbor, przenosząc swą siedzibę do Gniezna, wróciłby do starej tradycji kościelnej Polski.

Zbratanie studentów angielskich z polskimi w Gdańsku

Gdańsk. Delegacja angielskiej młodzieży uniwersyteckiej na kongres warszawski w liczbie 21 studentek i 18 studentów podejmowana była onegdaj przez studentów Polaków w Gdańsku. Na bankiecie obecni byli przedstawiciele władz i kolonia polska w Gdańsku. Bankiet otworzył toastem na cześć Polaków i kró-

ś. † p.

Antoni Woźniak

obywatel m. Częstochowy
mistrz cechu rzeźniczego

Po długich i ciężkich cierpieniach opatrzony św. Sakramentami zasnął w Panu dnia 11-go września 1924 r. przeżywszy lat 68.

Eksportacja z domu żałoby przy ul. Wieluńskiej Nr. 29 do kościoła św. Rocha odbędzie się 14-go września r. b. o godz. 4 po poł. Msza za duszę zmarłego i pogrzeb dn. 15 b. m. Oczem zawiadamiają znajomych przyjaciół i kolegów zmarłego pozostali w smutku

Żona, synowie, córki, zięć synowie i wnuki.

PODZIĘKOWANIE

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią posługę ojcu naszemu

ś. p. Gustawowi Bernekerowi

w szczególności Wks. pastorowi za serdeczne słowa pociechy, p. p. Naczelnikowi, Koleżankom i Kolegom Urzędu poczt. i telegr. Orkietrze, oraz pracowniczkom, pracownikom Kasy Chorych za okazane nam współczucia i zyczenia pomocy w tak ciężkiej i bolesnej dla nas chwili najserdeczniejsze „Bóg zapłać” składa

RODZINA.

la angielskiego p. Wańkowiec, dyrektor Pollbalu, dawny student z Cambridge, poczem powitał gości w imieniu młodzieży polskiej student politechniki gdańskiej Nowakowski. Prezes narodowej unji studentów angielskich odpowiedział, dziękując za serdeczne przyjęcie, poczem student Szkot, p. Mac Donadel, wygłosił mowę, podkreślając tradycje, łączące Polskę ze Szkocją. Cały szereg przemówień przeplatany był pieśniami studentów angielskich oraz pieśnią „Gaudeamus igitur” odśpiewaną przez Polaków”. Następnie goście odjechali do Warszawy.

Filmowe przygody żołnierza

Ślub w Częstochowie z córką zlemianina niemieckiego
Przygody wojenne. Z frontu bojowego do wzięcia. —
Powrót do kraju i oskarżenie o dezercję

W chwili wybuchu wojny wracał z Niemiec do Polski Jan Szyda, syn robotnika łódzkiego. Wypowiedzenie wojny zakoczyło go jednak jeszcze na terytorium niemieckim i powędrował do obozu internowanych.

Po pewnym czasie Szyda został wypuszczony z obozu jeńców i postano go na przymusowe roboty do majątku niemieckiego Rothkölla. Z początku Szydzie źle się wiodło. Praca była ciężka, wikt zły, a służba folwarczna dla polaka niewyłącznie wrogo usposobiona.

W kilka miesięcy po przybyciu Szydy do majątku Rothkölla powrócił do domu rodzicielskiego córka właściciela 17-letnia Anita, ukończywszy pensję w stolicy Niemiec.

W młodej główce zrodził się kaprys zawarcia bliższej znajomości z robotnikiem. Sposobność nadarzyła się rychło.

Pod bokiem ojca, mimo licznej służby, podejrzliwie odnoszącej się do młodego polaka, Anita znalazła sposób częstego widywania się z Szydą. Sympatja z biegiem czasu zmieniała się w uczucia gorętsze. Anita wszelkimi sposobami starała się utatwić położenie młodego robotnika a wreszcie postanowiła wraz z nim uciec i udać się do Polski.

W roku 1918, korzystając z zamieszania, towarzyszącego końcowi wojny światowej, młoda para wybrała się w podróż do Polski. Szczęśliwie przybyli do Czę-

stochowy i tu na mocy indultu otrzymali ślub.

Po wypędzeniu Niemców z Polski, Szyda został powołany do wojska i wysłany do jednego z oddziałów, pełniących służbę na granicy niemieckiej.

Anita znalazła się w ciężkich warunkach materialnych i w obcym dla siebie środowisku. Postanowiła tedy udać się do Wrocławia, gdzie posiadała w jednym z banków na swoje imię złożony depozyt, stanowiący spadek po babce.

We Wrocławiu poczyniono jednak od dawna zastrzeżenia na wypadek usiłowanego podjęcia depozytu. To też Anita natychmiast po zdradzeniu swego nazwiska została aresztowana i oddawioną do ojca.

Znajdując się w domu ojca pod czujnym dozorem, Anita zdołała jednak powiadomić męża o swoim losie, a nawet wtajemniczyć go w plan nowej ucieczki z domu. Wiedząc w jakim miejscu granicy niemieckiej znajduje się Szyda, Anita zawiadomiła go, że w oznaczonym dniu przyjdzie do granicy, prosiła go by ją oczekiwał i w razie potrzeby, ponieważ nie posiada dokumentów, by pomógł jej przejść granicę.

W oznaczonym dniu Szyda czekał na umówionym miejscu granicy. Oczekiwanie pozostało bez skutku. Anita zjawiała się na granicy i z otwartymi rękami pośpieszyła powitać męża. W tej samej chwili

Materiały:

jedwabne
wełniane
hawelniane
białeKotik i aksamit
Koldry watowane
Dywany i chodniki
ChustkiCeny najtańsze
Wielki wybór
Najlepsze gatunki
Obsługa szybka i dokładna
Dogodne warunki

M. Częstochowski

[II Aleja Nr. 25]

Przy rogulaj Kosciuszki

li 2-ch zandarmów pruskich niespodziewanie obezwładniło Szydę i wraz z Anitą odprowadziło go do najbliższego posterunku straży granicznej pruskiej.

Ostatecznie Szyda znalazł się w więzieniu w miejscowości — Hirschberg pod Berlinem i tam przesiedział 3 lata.

Po wyjściu z więzienia Szyda znalazł się bez środków do życia i bez pieniędzy na drogę do Polski. Przyjął więc posadę stangreta w Niemczech i starał się nawiązać kontakt z żoną. Udało mu się to. Anita poleciła mu wrócić do Polski, przyrzekając, że niezwłocznie wyjedzie za nim, gdy tylko otrzymała zawiadomienie, że już jest na miejscu.

Szyda pośpieszył więc do Polski. Przy przekroczeniu granicy został aresztowany i oddawiony do więzienia wojskowego pod zarzutem dezercji z szeregow.

Obecnie znajduje się w więzieniu wojskowym w Łodzi i oczekuje rozprawy. Na skutek jego zeznań władze wojskowe zwróciły się w drodze dyplomatycznej do władz niemieckich, by otrzymać papiery z więzienia w Hirschbergu, gdzie Szyda spędził 3 lata.

O ile w papierach tych znajdzie się potwierdzenie opowiadania Szydy, zostanie on niewątpliwie zwolniony od zarzutów dezercji i epopeja nareszcie się skończy.

Co powiedział premier Grabski niemieckiemu dziennikarzowi.

Współpracownik „Neues Wiener Journal” miał całogodzinną rozmowę z prezydentem ministrów Grabskim. Konwersacja toczyła się w języku francuskim, którym premier lepiej włada, niż niemieckim, pomimo że parę lat na uniwersytetach niemieckich pracował.

Münz (tak się nazywa ów dziennikarz) zwrócił Grabskiemu uwagę na stagnację przemysłową w Łodzi, przez którą przejeżdżał, jadąc do Warszawy, na co Grabski odpowiedział:

Położenie przemysłu polskiego jest poważne, ale nie rozpacliwe. — Jeśli na 3ⁿⁱ milionów ludności jest tylko — 145,000 bezrobotnych, to jeszcze nie jest tak źle. — Podatki bezpośrednie wpływają lepiej, niż kiedykolwiek. — Kryzys nasz ma albo lokalny charakter, albo wypływa z ogólnego położenia w Europie. Przemysł cierpi, bo trudno mu o tani kredyt. Przeciwnie to samo dzieje się w Niemczech i w Austrii. Pogarsza sytuację to, że mamy zamknięte rosyjskie rynki zbytu, choć szkody te naprawia częściowo eksport Królestwa polskiego do Wielkopolski i do Galicji. Zresztą każda zmiana w przemyśle niemieckim odbija się zaraz na naszym rynku.

Co do położenia politycznego, powiem panu tyle tylko, że my nie jesteśmy zwolennikami wielkiego gestu. — Musimy jednak utrzymać wielką armję, która nas dużo kosztuje. Ale armja ta musi stać na straży naszych zagrożonych granic. Byłoby szaleństwem z naszej strony, prowadzić politykę imperialistyczną. Polska ma do syć ziemi. Trzeba nam tylko wyzyskać nasze wewnętrzne bogactwa. A także musimy strawić nasze nieopolskie żywioły. Problemy mniejszościowe regulujemy w myśl Ligi Narodów same przez się, a nieraz wychodzimy nawet poza tę nakreśloną nam linię. Ukraincom dajemy uniwersytet w Krakowie, a także chcemy być jak najlojalniejszymi wobec naszych poddanych niemieckiej narodowości. Kwestje sporne oddaliśmy trybunałowi w Hadze. Jest to dowodem, jak bardzo nam zależy na dobrych stosunkach z Niemcami.

Wracając do kryzysu przemysłowego, rzekł Grabski:

— Ceny towarów jeszcze nie spadły należycie. To też przemysłowcy muszą zredukować koszty produkcji, a kupcy muszą się zadowolnić mniejszym zyskiem. Ten przykry stan potrwaja jednak jeszcze długo. Pod tym względem nie oddaję się iluzjom. Na Śląsku powrócimy do 8-godzinnego dnia pracy, jeśli to uczynią Niemcy.

Na końcu poruszył Grabski sprawę żydowską.

— To nasza największa bolączka. Może, gdy w Rosji nastaną normalne stosunki, z tych 2 i pół miliona żydów, jacy obecnie żyją w Polsce,

część wróci do Rosji. Pomogliśmy im do tego z duszy serca, bo byłoby to dla nas wielkim odciążeniem. Do rolnictwa żydzi się nie nadają.

SALA TEATRU „NOWOŚĆ” Aleja 12.

Wtorek dnia 16-go września o godzinie 8:30 wieczorem.

**Tylko jeden występ Opery Warszawskiej
Wielki Spektakl Operowy
Madame Butterfly**

Opera w 3-ach aktach Puccini'ego. Udział przyjmują znakomici artyści Opery Warszawskiej

MARJA MORZYCKA — Butterfly
TEODOZIA SKONIECZNA — Suzuki
ADAM DOBOSZ — B. T. Pinkerton oficer mar. St. J.
MARJAN PALEWICZ — Scharples konsul w Nagasaki
HELENA ZALEWSKA — prof. opery warsz.

Oryginalne kostiumy opery warszawskiej.

Bilety od 2 — 10 złotych do nabycia w Administracji „Gońca Częstochowskiego”, a w dniu spektaklu w kasie teatru „Nowości” od godz. 6 1/2 wiecz.

Blagosławioną zważ Cie Twoi wierni—
I Opiekunką Matką uciśnionych,
I Lilją biłą, jak śniegi, śród cierni,
I Gwiazdą Morską w wyżach niezmiernych.
Tys stópą Swoją hydrze stara głowę,
Tys mur ogromny wierni Ci krainy:
Łęgi kwiciste, zbożne łany płowe,
Lasy szumiące, górskie połoniny,
Śnieżyste szczyty Tat górnych liljowe
W Swoją opiekę wzięłaś i obrone.
Wzięłaś, pod beńto, Swoje i krone.
Królówo Polski, Tys naszym Hetmanem
Co blaskiem złotym w wojsk szeregi spływa
W walkach z szatańskich najędźców orkanem:
W „cudzie nad Wisłą” Twa moc i potęga,
Rozbłękniętione, jak cudne jej fale,
Rozstłonecznione gdy w Niebo duch sięga.
Irena Gramsowa

KRONIKA.

— Oktawa Narodzenia Najświętszej Marii Panny. Jutro, w poniedziałek przypada oktawa uroczystości Narodzenia Najświętszej Marii Panny. Na Jasnej Górze w dniu tym odprawione zostaną solenne nabożeństwa.
Na oktawę Narodzenia Najśw. Marii Panny przybyło już kilka większych kompanii głównie z bliższych okolic Częstochowy. Spodziewany jest dość liczny napływ pielgrzymek.

Podział djecezi kujawsko-kaliskiej

Jak już w swoim czasie donosiliśmy, Ziemia Piotrkowska wyłączona zostanie w niedalekiej przyszłości z djecezi kujawsko-kaliskiej i przyłączona do djecezi łódzkiej.

Ziemię Radomska, Wieluńska, i Będzińska włączone będą do Djecezi Częstochowskiej. Dotychczasowy biskup sufragan częstochowski J. E. ks. Biskup Krynicki upatrzony jest na biskupa w Kielcach zamiast ks. Biskupa Łosińskiego, który z powodu słabego zdrowia ustąpi.

Do Częstochowy zaś przybyć ma J.E. ks. Biskup podlaski z Siedlec hr. Przezdzielski.

Projekt kreowania biskupstwa w Kaliszu został poniekąd.

— Od redakcji. Dzisiejszy numer „Gońca Częstochowskiego” zawiera 10 str. druku i kosztuje tylko 10 groszy.

Do obywateli m. Częstochowy!

Dnia 22-b. m. w przejeździe z Warszawy do Krakowa zatrzyma się na kilka godzin w Częstochowie wycieczka II-go Międzynarodowego Kongresu studentów w składzie 400. osób reprezentujących 23 narodowości. Znaczenie podobnego zjazdu dla propagandy Polski za granicą jest olbrzymie, zwłaszcza gdy uwzględnimy, że członkowie Kongresu, to przewodnicy młodzieży akademickiej, a niezadługo kierownicy państw i społeczeństw.

Doskonale rozumie to stolica, gdzie na celem Kongresu przeznaczono 150.000 zł, doskonale rozumieją to inne miasta, choćby Inowrocław; ofiarowując 5.000 zł; także i Rada miejska m. Częstochowy zadeklarowała ze swych skromnych funduszy 1000 zł.

Suma ta jednak nie wystarczy nawet na najskromniejsze przyjęcie. Zwracamy się przeto do ogółu obywatelskiego m. Częstochowy, do tego ogółu, który niejednokrotnie zadokumentował swą ofiarnością, że popiera wszystko co może się przyczynić do ugruntuwania potęgi Polski, aby i tym razem stwierdził, że staro polska gościnność, którą się szczylicy nasi ojcowie i dziś jeszcze istnieją. A więc do apelu obywatele, składajcie ofiary do

Łózka Żelazne **Serwisy stołowe**
Wyżymaczk **Garnitury umywalniane**
Mozdziejce **Serwisy do Kawy i owoców**
Naczynia Aluminiowe **Miednice i Dzbanki emaljowane**
Platery J. Fragnet **Serwisy do wódki i wina**
Łyżki, Noże, Widelce, Nożyki owocowe z podstawką, Figury, Wazon, Doniczki, Galanterja.

Poleca w wielkim wyborze

B. Kabus i A. Dąbrowski
Częstochowa, II-ga Aleja 42.

Na Sezon nadchodzący

otrzymaliśmy w bogatym wyborze następujące welny i jedwabie: Gabardiny, Bostony, Popeliny, Crepe-maró, Quin, Crepe Satin, Crepe de chin, Mesaliny, Taity, Akksamity, Er-zet, Linden.

ORAZ

Velour-chifon w różnych kolorach polecamy po cenach bardzo przystępnych.

UWAGA! Dla stałych klientów udogodnienia w ZAKUPACH.

Redakcji „Gońca Częstochowskiego” lub codziennie od 11—12 godz. w sekretariacie Częstochowskiego Koła Akademików, II Aleja 22 (Biuro rejeanta).

Komiteł przyjęcia wycieczki C. I. E. w Częstochowie: zast. starosty Dunin-Borkowski, prezes Stow. Kup. Pol. J. Cholewicki, ks. prałat Ciesielski, inż. Jasiński, komendant Kuczyński, dr. J. Marczewski, prezydent miasta, O. Piotr Mariewicz, przeor zakonu OO. Paulinów, dr. St. Nowak, prezes Rady miejskiej, prokurator Pluciński, redaktor F. D. Wilkoszewski, ks. prałat Wróblewski, Przedstawiciel Częstochowskiego Koła Akademików: Stefan Kotarski, Tadeusz Nuryński, Tadeusz Plebanek, Michał Reszke.

W związku z apelem młodzieży akademickiej do społeczeństwa, zaznaczyć należy, iż niezależnie od ofiar pieniężnych, byłoby rzeczą nader pożądaną, aby każdy ze studentów otrzymał z Częstochowy skromny upominek pod postacią albumiku lub pocztówek z widokami miasta. W tym celu pp. właściciele księgarni i handlow z dewocja najami prosił się o łaskawe ofiarowanie pocztówek z widokami Częstochowy i albumów z widokami Jasnej Góry. Fabryki zaś i zakłady przemysłowe mogłyby nadać również prospekty i cenniki, co da pewien obraz o uprzemysłowieniu naszego miasta, a dla fabryk będzie korzystną reklamą wobec zagranicy.

Powyższe upominki w naturze można nadsyłać do Administracji naszego pisma III Aleja 52 lub Sekretarjat Koła Akademików.

— Kwesta uliczna na rzecz akademików. Dziś, w niedzielę odbędzie się kwesta uliczna i w lokalach pod hasłem „Częstochowa — Akademikom”. Fundusze zebrane będą przeznaczane na kupno lokalu dla akademików

częstochowian w Warszawie. Wszyscy więc, którzy pragną, aby nasza młodzież częstochowska nareszcie, zogniskowała swe współzycie, dotychczas z powodu braku lokalu rozproszone, złożą w miarę możliwości ofiarę.

Podczas kwesty przygrzywać będzie w godzinach południowych orkiestra huty „Paulina” pod batutą dyr. Makoszy.

W sprawie przyjęcia Kongr. akademików w Częstochowie.

W związku z zamierzoną wizytacją Częstochowy II Kongresu międzynarodowego studentów, który w ub. piątek rozpoczął się w Warszawie, w dniu wczorajszym w sali Rady miejskiej odbyło się zebranie przedstawicieli miejscowego społeczeństwa, zwolane przez Częstochowskie Koło akademików, w celu ustalenia programu przyjęcia w naszym mieście delegatów Kongresu akademickiego.

Obrazy zagał o godz. 8 m. 45 prezes Koła p. Tad. Plebanek, zapraszając na przewodniczącego prezesa Rady miejskiej d-ra Nowaka, pióro trzymał p. Reszke.

Referując na wstępie sprawę podejmowania Kongresu akademickiego, p. Plebanek zaznaczył, że podczas kilkogodzinnego pobytu około 400 studentów różnych narodowości projektowany jest wspólny obiad zaraz po wyjściu z pociągu, a następnie zwiedzenie Jasnej Góry. Skromne przyjęcie tak licznej zespoli młodzieży akademickiej pociągnie dość znaczne koszty, wynoszące około 2.500 złotych. Na ten cel Magistrat przeznaczył 1000 zł., pozostaje więc zebrać jeszcze 1500 zł. drogą ofiarności publicznej.

W toku dyskusji, jaka się następnie wyłoniła, w sprawie ustalenia programu przyjęcia, zabierali głos: ks. prał. Ciesielski, prez. Cholewicki, red. Wilkoszewski,

inż. Jasiński i inni. Wreszcie postanowiono na przyjęcie delegatów młodzieży zaraz po wyjściu z pociągu drugim śniadaniem, złożonym z herbaty i bułeczek, a następnie po zwiedzeniu Jasnej Góry w siedzibie Stow. Kupców Polskich i hotelu „Polonia” delegaci młodzieży Kongresu podejmowani będą obiadem.

Co do pokrycia kosztów przyjęcia postanowiono obok odeszwy do społeczeństwa wystosować odeszwy imienne do poszczególnych przedstawicieli społeczeństwa, do których następnie zwróca się miejscowi akademicy z listą ofiar.

Na tem obrady ukończono, postanawiając zaprosić do prezydium Komitetu przedstawicieli kolonii francuskiej w Częstochowie.

— Złot Sokolstwa w Krzepicach. W niedzielę, dn. 21-go b. m. odbędzie się w Krzepicach złot Sokolstwa z racji uroczystości poświęcenia sztandaru tamtejszego gniazda V-go im. księcia Józefa Poniałowskiego.

Na złot udać się sokoli z całego okręgu częstochowskiego i niewątpliwie wszyscy druhowie z gniazd miejscowych.

— Zmiana nazw stacji. Min. kolei zmieniło dotychczasową nazwę stacji Ostrowy na Błachownia, zaś nazwę stacji Granica na Macki.

— Koncert „Lutni” w parku Staszycy. Dziś, w niedzielę, 14 bm. o godz. 3 i pół po poł. w parku Staszycy odbędzie się koncert znakomitej orkiestry symfonicznej Tow. Spiew. „Lutnia” pod batutą dyr. K. Wojałęskiego.

W programie cały szereg najcenniejszych utworów kompozytorów polskich i obcych.

Parkowe koncerty orkiestry symfonicznej „Lutni”, stojącej na wysokim poziomie artystycznym, zyskały sobie zasłużone uznanie wśród szerokiej sfer inteligencji miejscowej, żadnej wartościowej rozrywki kulturalnej, to też na zapowiedziany koncert dzisiejszy w parku Staszycy podaży niewątpliwie tłumna publiczność, przyczyniając się zarazem do poparcia doniosłego dla miasta dzieła, jakim jest zapoczątkowana budowa własnego gmachu „Lutni”, który mieścić będzie piękną salę teatralną.

O politykę wywozową. Magistrat m. Kiejk zwrócił się do Magistratów miast polskich z propozycją opracowania wspólnego protestu przeciwko wywozowi zboża zagranicę, ze względu na nieurodzaj tegoroczny i zagrażający z tego powodu brak zboża dla ludności miejskiej.

— Redukcji urzędników nie będzie. Po zrealizowaniu planu oszczędnościowego, rząd przystąpi natychmiast do rewizji dotychczasowych plac urzędników, uważając je za niedostateczne, aż do czasu zrealizowania tej sprawy stosowane będą dodatki, przewidziane kluczem statystycznym.

Wobec ukazania się w prasie wiadomości o zamierzonej redukcji wśród urzędników, ze źródeł oficjalnych donoszą, że żadne nowe redukcje nie są przewidziane. Rząd dokończy jedynie reorganizacji administracji w myśl dawniej opracowanego planu oszczędnościowego i zakończy natychmiast pracę po zrealizowaniu tego planu.

— Opera warszawska w Częstochowie. We wtorek, dn. 16 bm. o godz. 8 i pół wieczorem w teatrze „Nowości” (F Aleja 12) odbędzie się jedyny, wielki spektakl operowy. Odszpiewana zostanie piękna opera G. Puccini'ego w 3-ach aktach: „Madame Butterfly” w wykonaniu najlepszej obsady opery warszawskiej z Mariją Morrzycką, Adamem Doboszem i Marjanem Palewiczem na czele.

Zaznaczyć trzeba że smutkiem, że jak dotąd Częstochowa mało interesowała się prawdziwie wartościowymi spektaklami, że przytoczymy tylko fakt odwołania koncertu Adama Didura, wszechświatowej sławy śpiewaka polskiego, lub zbyt niską frekwencją na koncercie Gruszczyńskiego, czy odczytach polityczno-satyrycznych W. Jastrzęb-

Nadzwyczajne Walne Zebranie Częstochowskiego Koła Akademików odbędzie się we wtorek o godz. 4-30 w I-szym, a o godz. 5-ej w II-gim terminie w lokalu Sądu Pokoju III-cia Aleja 51.

Obecność wszystkich członków konieczna.

Stow. Sp. „Jedność”
BAZAR III AL. Nr. 52.
poleca: obuwie, skóry twarde, naczynia kuchenne, szkło, łokciówkę, sienniki galanterje i t. p.

ca. Fakty te wyrobiły już taką smutną renowację naszemu miastu, że, jak słyszeliśmy, wybitni artyści stołeczni z pewnym ociąganiem się decydują się na odwiedzenie Częstochowy.

Chcemy wierzyć, że zarzuty te są nieco przesadzone i w istocie inteligentna część społeczeństwa miejscowego interesuje się jednak sztuką, spragniona jest dobrej, prawdziwie artystycznej rozrywki i dlatego podąży tłumnie na zapowiadany spektakl sobotni.

Wobec dużej zainteresowania, jakie wzbudził zapowiadany spektakl operowy, bilety wejścia sprzedawca będzie kasa teatru „Nowości” już w sobotę, d. 13 bm. od godz. 6 wiecz. i w niedzielę, d. 14 bm. od godz. 3 po poł., do k. 6 wiecz., zaś w poniedziałek bilety będą do nabycia w sklepie Adm. „Gońca” (II Aleja 26).

Sprawa likwidacji zatar gu z doz. rcami domowymi

Dekretem Ministra Pracy i Opieki Społecznej została powołana Pierwsza Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza dla załatwienia zbitrowego zatargu właścicieli nieruchomości z dozorcami m. Częstochowy, w skład której wchodzi 3-jej przedstawiciele Rządu z ramienia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, z ramienia Ministerstwa Sprawiedliwości i z ramienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Posiedzenie N. K. R. wyznaczone zostało na 17 września 1924 r. w lokalu Inspektoratu Pracy.

Wielkie wyciągi cyklis tów.

Dziś, w niedzielę, 14 bm. o g. 2-jej i pół po poł. na torze przy ulicy gen. Dąbrowskiego № 15 odbędzie się wielkie wyciągi cyklis tów, zorganizowane przez Sekcję Cyklistów K. S. „Victoria”.

W wyciągach wezmą udział zaproszeni jeźdźcy z Warszawy, Krakowa, Łodzi, Sosnowca, Radomska oraz cyklis tów miejscowi i członkowie Klubu.

W czasie biegu koncert orkiestry fabryki „Częstochowianka”.

Niewątpliwie wyciągi dzisiejsze przy dopisywaniu pogodzie cieszyć się będą olbrzymią frekwencją publiczności tem więcej, że zapowiadany jest liczny udział jeźdźców zamiejscowych a program biegu przedstawia się nader interesujący.

Bezrobotni płacą 50 procent mniej na kolejajch.

Bezrobotni oraz robotnicy emigranci mają prawo korzystać z ulg kolejowych przy przejazdach, w poszukiwaniu zarobku.

Ulg w wysokości 50 procent niższej (połowa ceny biletu normalnego) używają mogą robotnicy, udający się gdziekolwiek i na jakąkolwiek odległość, o ile jadą w grupie, liczącej więcej, niż 30 osób, oraz każdy robotnik, jadący na odległość większą od 50 kilometrów.

Ulg te kolejje przyznały zarówno ro botnikom, jadącym grupowo, jak i jednostkom na mocy poświadczeń lokalnego urzędu pośrednictwa pracy, że dane osoby, bądź grupa robotników są pozbawieni pracy.

O pobór rocznika 1903.

Wcielenie do szeregów rocznika 1903 oraz ochotników 1904 i 1905 nastąpi w początkach października, a nie w listopadzie, jak mylnie podają prasa.

Również rocznik ten będzie służył według przepisów tymczasowej ustawy, a nie według nowej, która wejdzie w życie z d. 18 listopada, co szczególnie jest ważnym dla wyżej wymienionych roczników, gdyż przy przynajmniej im jednorocznej służby, służyć będą jedynie rok, a nie 18 miesięcy, jak to przewiduje nowa ustawa.

Studentci zwyczajni, celem otrzyma-

nia odroczeń na podstawie art. 64 (obecnie 53) winni najpóźniej do dnia 20-go października przedstawić w P.K.U. przepisowe zaświadczenie uczelni.

Prolongatę odroczeń udzielać będzie PKU. według dotychczasowych przepisów, ci więc studenci, którzy na podstawie nowej ustawy o odroczeniu ubiegają się nie mogą, lecz odpowiadają warunkom starej ustawy, otrzymają jeszcze owe odroczenia.

Kontygent rekruta nie został jeszcze ustalony, a przepisy przejściowe do nowej ustawy są opracowywane w przyspieszonym tempie.

Ze sportu. Dziś, w niedzielę o godz. 3-jej i pół po południu na boisku miejskim „Zawodzie” rozegrane zostaną zawody rewanżowe między K. S. „Racovia” a K. S. „Częstochowa”.

Zawody powyższe będą duże zainteresowanie wśród częstochowskich sportsmenów.

Epilog głośnej sprawy kpt. Kumorka

W trzeciej instancji został on niewinny

W ub. środę i czwartek sąd wojskowy IV okręgu w Łodzi po raz trzeci rozpatrywał głośną w Częstochowie sprawę kpt. Stanisława Kumorka, oskarżonego o to, że w dn. 13 grudnia 1922 r. nietrzeźwój zaczął na ul. Piłsudskiego żonę porucznika rezerwy Merzwowicza, zaś w dn. 17 kwietnia 1923 r. na tle zatargu służbowego strzelił z rewolweru do swego zwierzchnika, dowódcy bataljonu, kpt. Petrykowskiego, raniąc go w głowę.

W pierwszej rozprawie wyrok opiewał na pięć lat więzienia, pozbawienie praw i wydalenie z wojska. W drugiej — na zasadzie amnestji — karę zmniejszono do lat czterech, pozostawiając jednak pozbawienie praw i wydalenie z wojska.

Po raz trzeci znalazła się ta sprawa na forum sądu wojskowego po ponownym zgłoszeniu zażalenia nieważności przez oskarżonego.

Z zeznań kpt. Kumorka Stanisława dowiadujemy się, że: wstąpił do wojska polskiego w chwili powstania tegoż, jako szeregowiec i po przebyciu niewoli niemieckiej w dalszym ciągu nie opuścił szeregów armji. Na froncie był przez kilka lat. W roku 1916 został silnie kontuzjowany. W polu awansował na stopień porucznika i odznaczony został krzyżem „Wirtuti Militari” klasy V, oraz trzykrotnie „Krzyżem Walecznych”.

Po zakończeniu działań wojennych wrócił z pułkiem do Częstochowy i awansował na kapitana.

W Częstochowie Kumorek zakochał się, lecz na prośbę skierowaną do komisji małżeńskiej o zaakceptowanie wyboru, otrzymał odpowiedź odmowną. Nie mogąc pogodzić się z orzeczeniem komisji wpadł w pewien rozstrój nerwowy i bardzo często widywano go w restauracjach, gdzie upijał się.

Od tego czasu stał się namiętnym alkoholikiem, zaniedbywał się w służbie i zatracił poprawne formy zachowania się.

Zabójstwo przy ulicy Małej

W czasie kłótni i bójki zabi ty został trzema wystrzałami z rewolweru właściciel piwiarni, Władysław Błaszczyk

W ub. piątek o godz. 11-jej w nocy nadwórce domu Nr. 26 przy ul. Małej był widowią krwawego dramatu. Oto pomiędzy zamieszkałymi w tymże domu rodzinami niejakiego Jabłońskiego, robotnika z fabryki „Warta” i Władysława Błaszczyka, właściciela piwiarni powstał spór na tle starego zatargu, podobno o jakichś świadczeniach w sądzie. Spór wkrótce przeistoczył się w kłótnię, wreszcie poczęto się wymyślać i szarpać wzajemnie.

W czasie ogólnej bójki nagle od stro ny Jabłońskiego padły trzy strzały rewolwerowe. Błaszczyk krzyknął boleśnie i zwał się na ziemię. W jednej chwili za przestano dalszej walki. Gdy dopadnięto do leżącego, ten wydał już ostatnie tchnienie. Wszystkie trzy kule ugodziły Błaszczyka: jedna w okolicę serca, druga w prawy bok i trzecia w brzuch, powodując śmierć natychmiastową.

Przybyła policja aresztowała Jabłońskich. Młodszy syn Jabłońskiego oświad-

Szkoły tańców. Ministerjum spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerjum oświaty wydało rozporządzenie, normujące wydawanie zezwoleń na prowadzenie na terenie b. zaboru rosyjskiego t. zw. szkół tańców towarzyskich. Według rozporządzenia tego zezwolenia wydawane będą przez władze administracyjne pierwszej instancji. Dla otrzymania zezwolenia niezbędnym jest udowodnienie, że ubiegający się o nie daje gwarancję solidnego prowadzenia tego rodzaju przedsiębiorstwa i posiadają kwalifikacje dla nauczania tańców towarzyskich, oraz, że lokal wskazany odpowiada warunkom bezpieczeństwa. Kierownicy szkół tańców obowiązani będą prowadzić imienne spisy osób uczęszczających, przytem nauka rozpoczynać się będzie nie wcześniej, niż o g. 10 rano i kończyć się będzie o godz. 11 wieczorem.

p. t. „U progu gilotyny”. Fascynująca treść obrazu ilustruje spłót wiele skomplikowanych wydarzeń w sferach towarzyskich, aby doprowadzić bohaterów dramatu aż pod noż gilotyny. W rolach głównych słynni: Violet Jyl, Henri Baudin oraz 5-cio letni Andre Rolan.

Najechanie knieciem. Na przechodzącą przez Stary Rynek z workiem plew na plecach Franciszkę Stronczyńską, lat 52, zam. przy ul. Garnarskiej Nr. 16, najechał konno rzeźnik Gawron. Potratowana i pokaleczona dotkliwie kopytami koniemi Stronczyńską przewieziono do szpitala Najsw. Marij Panny.

Kronika handlowa

Mo-opol spirytusowy. — W Nr. 78 „Dziennika Ustaw” z dnia 4 września r. b. ogłoszono ustawę o monopolu spirytusowym. Część pierwsza tej ustawy, dotycząca zakupu i sprzedaży spirytusu, wyrobu i sprzedaży czystych wódek i obrotu z zagranicą, wchodzi w życie od dnia 1 stycznia roku przyszłego. Część druga, dotycząca gorzelnii, wysokości odpędu spirytusu, fabrykacji wódek gatunkowych, wyrobu spirytusu, nie przeznaczanego do picia, sprzedaży detalicznej trunków, oraz część trzecia, dotycząca nadzoru skarbowego, wchodzi w życie w ciągu 30 dni po ogłoszeniu.

Sposób wprowadzenia państwowego monopolu spirytusowego określi specjalne rozporządzenie ministra skarbu, który oznaczy województwa, w jakich kolejno wprowadzono będzie pełny monopol spirytusowy.

Bilans Banku Polskiego. Bilans Banku Polskiego z dn. 31 sierpnia r. b. jest znakiem wielkiego zapotrzebowania gotówki, jakie zwykle z końcem miesiąca ujawnia się na rynku pieniężnym. Zapotrzebowanie to odzwierciedla się w zwiększonym obiegu biletów bankowych o 52,4 milion. zł., które zużyty już to kasy państwowe, już to instytucje prywatne na wypłatę zarobków miesięcznych, podnosząc większe sumy z rachunków żyrowych.

Złoto — podobnie, jak i w poprzednich okresach — wykazuje dalsze zwiększenie nagromadzonego zapasu o 740,000 zł. Dług skarbu państwa wynosił do 31 sierpnia 45,7 milj. zł., co znajduje swe pokrycie w zobowiązaniach, jakie Bank państwa ma względem skarbu państwa walucie zagranicznej.

Obieg biletów markowych zmniejszył się o 4,300 miliardów i wynosi 18,182 miljardy mkp.

HUMOR I SATYRA.

I ona również — Dlaczego jednak w jesieni przed zimą zawsze takie niepogody, jakby zima z niebem się kłóciła? — Ba, to bardzo jasne: ziemia upomina się o nowy kostium.

Niezbyt dowód — Dlaczego, Józefie, nie oczyścił się mój dzisiaj marynarki? — A skąd pan wie, że jej nie oczyściłem?

— Pozostawiłem w kieszeni 50 groszy i jeszcze się tam znajdują...

WĘGIEL

w dobrym gatunku dla prywatnych osób z dostawą do domów sprzedaje po zniżonych cenach **D. BERKOWICZ** Częstochowa, Kościuszki 45.

Jedyny Chrześcijański **Zakład Krawiecki** Ceny przystępne. ubrań uczniowskich **W. Małczyńskiego** Rynek Wielki 125; został zapatrzony na rok szkolny w materiały fabryk tomaszowskich, bielskich i łódzkich na ubrania uczniowskie palta i pasczecz.

Przyjme wykłady prawa, ekonomji politycznej, historii powszechnej, polskiej nauki o Polsce współczesnej i przedmiotów z zakresu szkół handlowych. Oferty w Cofu dla „Prawnika”

Przyjmuję bieliznę do szycia i haftu III Aleja 57, I piętro. Robota solidna. — Ceny b. przystępne

TANIO bo w prywatnym mieszkaniu poleca **Emilja Lewinowa** piękny aksamit i welny na suknie. Obejrzenie nie obowiązuje do Kupna II Aleja 40 I piętro front

II Aleja 32

Obok poczty

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszym podaje do wiadomości Sz. Klije-
teli, że istn. od r. 1860 **FABRYCZNA I PRALNIA**
chemiczna mieszcząca się w II Alei 19, z dniem
3-go września r. h.

PRZENIESIONA ZOSTAŁA

do nowego lokalu w II Aleji 32 (ob. poczty) i przy-
muje w dalszym ciągu do farbowania i prania
chemicznego wszelką garderobę damską męską
i dziecięcą, dywany, firanki portjery, koronki,
oraz wszelkie materje w zakres tychże wchodzące

Polecając nadal swoje usługi Sz. Klije-
teli pozostaje z poważaniem

ALEXANDER HEININGER

Obok poczty

II Aleja 32

Nieźródnanne

Piece i Kuchnie Przenośne
Składane
Ekonomiczne **Gotowe**

dostarczamy na warunkach przystępnych, z kafli szamotowych włas-
nego wyrobu ekonomia w opale 50 proc. gwarantowanych.

Jedyna w Częstochowie odpowiedzialna wytwórnia

„MAJOLIKA” Augustyna Nr. 15

Magazyn Bławatny

p. f. **W. Kornberg**

I ALEJA II w podwórzu
dawniej Kornberg i Szumacher

podaje do wiadomości Sz. Klije-
teli, że z okazji samodzielnego objęcia
interesu, przez cały miesiąc t. j. do 15 października r. h. będą sprzedawał
wszelkie towary jako to: materjały na palta damskie, bostony, wełny
sukniowe, aksamity, jedwabie, białe płótna i inne o 10% taniej.

Zawładomienie.

Mam zaszczyt zawiadomić niniejszym, iż od października b.r.
w biurze dzienników i ogłoszeń, „**RENOMA**” ul. Kościuszki 11
tel. 448 przyjmuje się, oprócz pism krajowych, także abonament
wszystkich pism zagranicznych, jak z Paryża, Londynu, Berlina,
Wiednia, Rzymu i t. p.

Z poważaniem
A. OTRABEK.

Pracownia mebli FELIKSA MAŁECKIEGO

ROBOTY TAPICERSKIE. WSZELKIE PRZERÓBK.
PAKOWANIE MEBLI I EKSPEDYCJA.

ulica KRÓTKA Nr. 5.

Skład Sukna i Kortów

D. ZYSSER

Częstochowa, I Aleja 2 w podwórzu

NA SEZON JESIENNY

poleca w wielkim wyborze bostony, kamgarny,
sukna, gabardiny oraz welury i dubelfassy na palta

Uwaga! **Na mundury uczniowskie.** Uwaga!
nadeszły Mareną w najlepszych gatunkach

CENY BARDZO PRZYSTĘPNE.

Najstarsza wytwórnia parasoli i rączek

S. Grabiner

I Aleja Nr. 8. w podwórzu prawa oficyna.

Uskutecznia także przeróbki star-
zych parasoli na modne fasony,
oraz wszelkie reperacje.

CENY BARDZO PRZYSTĘPNE

LEKARZ - DENTYSTA

EUGENIA SZAJNWEKSLER ZALCBERGOWA

Aleja I-sz Nr. 1.

wznowiła przyjęcia.

Godziny przyjęć narazie od godziny
10-ej rano do godz. 1-ej po południu.

Niniejszem zawiadamia się, iż **Sekre-
tariat Częstochowskiego Koła Akade-
mików czynny jest od dnia 1 września**
codziennie od 11—12 w lokalu „**Koła**”
II Aleja 22 biuro referenta.

Przyjmuje się zapisy nowych człon-
ków i udziela informacji.

KOMITET BUDOWY KOŚCIOŁA
w Kiełczygłowie

nabędzie fisharmonję

w dobrym stanie. Oferty nadsyłać z podaniem
ceny — pod adresem: Kiełczygłowy — Pajeczno
I. Astasiewicz, Apteka.

Potrzebni zaraz chłopcy do
roznoszenia Goń-
ca Częstochowskiego.

AROMATYCZNA
i **EKONOMICZNA**

Herbata

Ceylońską i Jawską
Orange-Peccoe

własnej pakowni poleca
Dom Importowy —

Leon Piotrowski

(„**MOKKA KAWA**”)

Częstochowa, II-ga Aleja Nr. 24.

Kupujcie w największym chrześcijańskim Magazynie bławatnym JERZEGO CHOLEWICKIEGO.

II-ga ALEJA Nr. 23.

M. SERAO.

Po przebaczeniu.

POWIEŚĆ.

Byli jakby głusi i ślepi na wszystko co wokoło nich drgało życiem, a nie było ich szaleńcem miłosnym. Choć tego okresu życia nie ukwiciła im słodycz idylli, ani błoga sentymentalność, to jednak gorączka, w której coraz to nowym płonęli ogniem, dała im zaznać rozkoszy nieznanymi wielu... nieznanymi dotąd im samym. Oczy ich kryła zasłona, kiedy się one zwracały poza ukochaną istotę; i zjawisko Wenecji, gdzie dni miały jak sen, było sceną nieznaną, które jakby we śnie ukazywało się i znikło. Marja Guasco, której piękność polegała głównie na pełnym życiu, czułości i dumy wyrażała twarz, nigdy tak jeszcze piękną nie była. Twarz jej odbijała jasno i spokojnie to szczęście miłości, na które widok zdrzeń muszą skargą i żalem ci, co nigdy kochanymi nie byli albo już nie kochają. Nigdy Marco Fiore nie miał w każdym swoim ruchu więcej kszerego zapachu miłości i takiego zmysłu ujarzmenia ukochanej istoty: wszystko to co było miękkiem i czułym w jego powierzchowności i usposobieniu, stopniało przy ognistym kręku namiętności. Czasami jego ruchy i jego słowa były ponure, a w swej gwałtowności czasem ta miłość wyda-

wała się nienawiścią. Wpatrywał się uporczywie w kobietę wzrokiem smutnym i pępym, a jednak czułym; mówił do niej krótko, jak władca i pan a w swych silnych dłoniach tak ścisła brutalnie jej delikatne ręce, że aż jej ból sprawiał. Ona milczała, zagryzając usta, by nie krzyknąć i pochylała głowę, jakby zwyciężona, złamana.

Między kochankami długimi bywały chwile milczenia; usta ich chętnie nie miały, tak jakby niemal zbyt czułym były słowa, by się zrozumieli, albo jak gdyby ich myśli ciążyły na ich sercach lub słowo było niebezpiecznym dla nich życia ich myślowym. Stali obok siebie w obszernym pokoju, który zajmo wali razem w Grand Hotel na wiekimi Kanale; stali milcząc i patrzyli na siebie zamysłeni i znuczeni. Czasem głowy ich pochylone obok siebie, a skronie dotykając się były jednym tępem, jednym drgały życiem. Stali razem obok siebie na małym marmurowym kręzanku, patrząc w szlak Kanatu między wspaniałymi pałacami do kościoła Santa Maria della Salute, aż daleko, daleko, tam gdzie się pochyla szeroki huk Canalazza. Długo, długo wpatrywali się w dziwne odbłaski wody zmieniającej barwy pod światłem nieba; i zawsze milczeli, jakby im duszno i ciasno było. W długich przejażdżkach, których wybór pozostawiali gondolierowi, kiedy unosiła ich gondola ruchem wolnym a pewnym, po fałach najbardziej samotnych i kur samotnym wysepkom, mężczyzna stawał

się bardziej wymagającym w swych ka pryskach ukochanego; kobieta na chwile usuwała się od niego, on ją wołał znowu do siebie, ruchem nagłym i gniewnym niemal; jeżeli miała wążkę kwiatów u paska, on je obskubywał po jed-
dnemu, całował ją, kasał i rzucał do wody; i brał jej chusteczki, lub torbęczkę o złotych ogniwkach i przy-
tulał ją sobie to do twarzy, to do ust; i powoli zdejmował pachnące rekawiczki z jej rąk, całował je i kasał. Czasem rzadkie jakieś słowo; imię jednego z nich wymówione niewyraźnie, cicho: wyraz, pytanie rucone, powtó-
rzone potakującym spuszczeniem po-
jęk, które kryło błysk oczu. Nic więcej... Wsiadając, wracali wprost z gondoli do hotelu, szli obok siebie przez wielką parterową sien. Kobieta, pod czarną woalką, spuszczała oczy; mężczyzna obojętny na wszystko co go otaczało, służącemu pośpiesznie wyda-
wał rozkaz jakiś; znikali zaraz i szli na górę do swego małego mieszkania i nikt się nie uśmiechał, widząc ich tak zaaborsowanych, zatopionych w myślach, gdyż Wenecja przywykła do widoku potężnej i słodkiej miłości. Oni nie uśmiechali się prawie nigdy. — Miłość ich, nawet w najślinniejszym pło-
mieniu, była skłupiona i pępym. Jak nie wylewała się w słowach, tak nie wlewała się i w uśmiechach. Nigdy dziecinna młodociana wesołość nie roz-
jaśniała jej głębi; dlatego wydawali się smutni, nawet w chwilach największych uniesień. Zdawało się, że ich

miłość jest zbyt wielką, aby ją znieść mogli, a w swej sile ciężką i przytła-
czającą ich dusze i serca, za małe, by móżdżak obijać; i zdawało się także, że jej ukryta gwałtowność, jej niezmierny na potęgę, jej zapal, dziwił ich i prze-
rażał tak, jak gdyby nie wiedzieli o jej początku i nieodzownym końcu. Od czasu do czasu Marja jak gdyby nie mogła znieść przenikliwości wzroku Marka, kładła mu rękę na oczach; chro-
niła go niby przed słonecznym świat-
łem, które ożywia, ale i ślepią, a czasem on jej to oddawał; kładła rękę na kwitających ustach Marji, zamyka-
jąc je przed rzadkimi słowami ciąg-
łymi pocałunkami, jak gdyby cała jego istota ugiwała się pod tą idealną i lubieżną pieczęcią, która ją niszczyła. A ich wspomnienia były zasaute zasło-
nane, inaczej byłiby pamiętali swą pier-
szą pod róz, ucieczkę, kiedy to w tysia-
cznych przejawach radości, rozlegał się ich radosny okrzyk swobody, kiedy tysiące bezmyślnych uśmiechów
dnie ich okwiecało, kiedy śpiew naj-
prostszej wesołości radował ich mi-
łose poranki i śmiech kończył dzień, rozkosznie ich do snu kołyszając. Nic z tego nie pamiętali; ta inna miłość, milcząca, nieruchoma, bez śpiewu i bez uśmiechu, ta miłość pępym i ponura, podobna była do duchowego więzienia nad którym ciążył jakiś fatum, do zaczerowanej niewoli zmysłów, do okrutnej i cierpkiej żądzy, która ich napelniała szalonym, a śmiertelnym u-
pojeniem. (D. c. n.)

Teatr „NOWY”

Program od niedzieli 14 do środy 17 Września wli.

ANONSI w następnej zmianie
„MAŁY GRAJEK”
 z Jackiem Coganem.

CLOU SEZONU! Dwa godzinny program! Najnowsze i najpotężniejsze arcydzieło DOBY OSTATNIEJ! U PROGU GILOTYNY WIELKI DRAMAT SEN- SACYJNO - TOWARZYSKI.

Dwie serje 10 wielkich aktów w jednym programie.

W rolach głównych:

VIOLET JYL. HENRI BANDIN znakomici artyści Komedji francuskiej oraz słynny i znany 5-io letni mistrz ANDRE KOLAN.

U W A G A! Obraz powyższy niema nic wspólnego z obrazem który był niedawno wyświetlany w Częstochowie pod tymże tytułem.

Szkoła Tańców Baletm. K. KOSTECKIEGO

w lokalu własnym ulica Jasna 49 III-ci dom od ulicy Kościuszki

Przyjmuje zapisy na kursy I-II na Kurs modnych tańców i mazura codz. od 10 rano do 9 wiecz.

Lekcje ogólnowprawne w czwartki, soboty, niedzielę i święta od 7-ej wiecz.

„Matura”

Kraków, Grodzka 60 szkoła parter

P. T. Wojskowi, Urzędnicy i Nauczyciele (ki) przygotowują szybko i do kładnie do matury gimn. i sem. oraz egzaminów od 4-8 kl. gimn. (na cenzus) za pomocą wykładów pisemnych opracowanych przez fachowych profesorów.

Jedyna instytucja w Polsce. Żadajcie bezpłatnych prospektów. Na odpowiedź znaczki.

Czytajcie uważnie

Na sezon jesienny i zimowy skład sukna i kortów

F. Tenenbauma

Częstochowa, ul. Piłsudskiego 13.

zaopatrzony jest w najlepsze kamgarny, bostony, palta z fabryk Bielskich i zagranicznych.

Towary gwarantowanej dobroci! Ceny nader przystępne!

PLANY

m. Częstochowy

już są do nabycia w sklepie „GOŃCA CZĘSTOCHOWSKIEGO” ALEJA 26.

Dr. St. Purski

choroby weneryczne i skórne

ul. Kilińskiego 4

powrócił

LEKARZ-DENTYSTA

Edyta Lewkowiczówna

I Aleja Nr. 11.

Przyjmuje od 9-1 i od 3-7 po poł.

„ORBIS”

czysty i z żelazem

Najracjonalniejszy środek przy wyczerpaniu fizycznym i umysłowym oraz przy Krzywiczy dla dzieci. Sprzedają apteki i składy apteczne. Żądać z firmą T-wo dla Przemysłu i Handlu Aptecznego „ORBIS” Sp. Akc.

CEGIELNIA „Liska”

wyrabia cegły MASZYNOWE i fasonowe

Cwierzyński, Piątkowski i Roffman

CZĘSTOCHOWA, ul. SPADEK 1.

III Aleja Nr 59 dom własny

F. KRUSZYŃSKI

GALANTERJA DRZEWA

Częstochowska Fabryka Zabawek

Pracownia Sukien Damskich

przy ulicy Dąbrowskiego Nr. 4

lewna oficyna i piętro (w podwórzu)

SOLIDNE GUSTAWNE WYKONANIE. Ceny przystępne.

Kefir

nasz wytwarzany z dobrego mleka i wyborowej śmietany jest napój smaczny i zdrowy dla dzieci i dorosłych: odżywczy i lekkostrawny dla słabych i rekonwalescentów podwyższa wagę ciała i wzmacnia organizm, również dobrze działa na żołądek przy anemii

Wytwórnia Kefiru

ul. Panny Marii 10

wejście z podwórza na prawo

Abonentom odsyła się do domu.

WAŻNE

dla wszystkich Kobiet.

Z dniem 10 września otwarte zostały kursy kroju i szycia najnowszą metodą francusko-angielską. Uczennice kończące kurs kroju otrzymują świadectwa. Zapisy uczucie codziennie. Aleja III, 62 m. 6.

Formy najnowszych modeli nabywać można

Mistrzynie Cechu Warszawskiego i Częstochowskiego
W. DRUSZCZYŃSKA.

Pracownia Ubiorów Damskich

„MODESTA”

Kościuszki 27

przyjmuje obstalunki od d. 10 września. Najnowsze żurnale. Ceny przystępne.

KASZEL

chrypę, duszność usuwają oryginalne „Pastyłki Belgijskie” (z marką koguta) a la Valda bez gumy. Sprzedają apteki i składy apteczne.

Wulkanizacja Gum

J. CHYRA ul. Kościuski 23.

przyjmuje do reperacji opony i książki samochodowe i wszelkie gumowe wyroby w zakrawulizacji wodosolnej.

tamże do sprzedania rower damski.

Potrzebni

pracownicy (ce)

obznajmieni z robotami trykotowymi do maszyn ręcznych sankowych

Zgłosić się Fabr.

TRYKOT

I Aleja Nr. 6

w podwórzu.

Gabriel Szwarcenstein

b. uczeń prof. Tadeusza Hanickiego

udziela lekcji gry na

SKRZYPCACH

Wiadomość Kościuski 39 m. 14 godzi-

ny 11-12 i od 4-5.

Nierównane w bobroci piwo i portier

z brow. Warszawskich

Haberbusch i Schiele w Warszawie

Eksport Pomorski

oraz

Piwo Grodziskie

połeca

JAN PLOMIŃSKI, Częstochowa

ul. Kościuski 8.

*****

WYTWÓRNA

trykotaży i pończoch

Heleny Kowalskiej

ul. Kościuski Nr. 23.

Robota solidna. Ceny konkurencyjne.

*****

KASY OGNIOTRWAŁE

do sprzedania u inżyniera

F. Dawidowicza

Częstochowa Alaja 31.

*****

Plac

na Stradomiu do sprzedania Wiad. Waly Lewej 33 u gospodarza.

Sklep

z mieszaniem do odstąpienia. Oferty w Gońcu.

Sz. panowie

i panie przybywającie czerpniej z 1-szą Aleją Nr. 4, gdyż tu przefasonowuje się wszelkie kapelusze t.j. damskie i męskie, filcowe, płasidowe, aksamitne jak i różn. białe filcowe, na najnowsze fasony po cenach nader przystępnych „BELL”.

Inteligentny

smieły, energiczny wojażer w branży metalowej poszukiwany Zgłoszenia Adm. Gońca sub „Praca”

Oo sprzedania

maszyna szewcka do latek, mało używana cenna przystępna Wiad. Nowy Świat 8 z Z. Kaczmarzy.

Truskawki

do sprzedania 5 złotych setka Hubertowska 16.

Aparat fotograficzny

13x18 objektiv Görza Ana-figmat tonio po sprzedaniu Wiad. w stróda ul. Kościuski 24 godziny przedpołudniowo.

Do wynajęcia

3 pokoje z kuchnią, pokój z kuchnią oraz plac z budynkiem nadającym się na fabryczkę. Wiad. Nowo-Kielecka 38 Tytus Kloczin.

Rower

z przeskaniem (anio Kilińskiego 40.

Przyjmuje

do haftu bielizne, obrusy, garnitury pościelowe, robota solidna i szybko, ceny niskie Hubertowska 20 Dobosz.

Piac

4000 kw. lokci przy ul. Miedzianej do sprzedania Wiad. Inz. W. Ku kłiński ul. „Milskiego” Nr. 19 lub Tow. Akc. „Orbis” dyr. Bystydzianki.

Nauczyciel(ka)

stenografii otrzyma 8 godzin tyg. w szkole pierwszeństwo synk Gabelsb. Warunki normalne. Oferty tylko od chrześcian do Adm. Gońca sub „Rutyna”.

Chrześcijańska

pracownia kapeluszy przerebia na najnowsze fasony damskie i męskie filcowe, aksamitne oraz nowe. Wyuczam przedkim i łatwym sposobem. Kościuski 23 m. 11.

Poszukuje

się do wynajęcia placu z mniejszym budynkiem na fabryczkę Szczęśliwego oferty z anami pod „Fabryka” w Gońcu.

Nauczyciel

tanio i guntownie przy gotowuje do niższych klas gimnazjum udziele ka korepetycji pojedynczo i w o-pletach Wiad. Kościelna 5 m. 12 obok św. Barbary od 3-6 wiecz.

Poszukuje

pokoju z kuchnią kamorne z góry Oferty w Gońcu.

Place

tanio do sprzedania obok koszar w Za iszu i fabryki szkła Wiad Zacis e Menkina.

Potrzebna

osoba do zarządzania niewielkim domem gospodarstwie kse-tda w miejscie „Iste kucharka i pokojowka i jedna osobie! Zglo szenia „Ryngrafie” Podjasnego skim u iea Ka. Kordeckiego.

P k

używane do sprzedania II Aleja Nr. 33 Nowicki.

Szwajcar

ze sprzątaniam sbehd-ze potrzebny do teatru „Odeon”.

Zgubiono

książkę Kasy Chorych 14973 Heleny Ciury.

Zgubiono

książkę Kasy Chorych na imię Edwarda Broncela.

Poszukuje

pokoju kawalerskiego, z meblami lub bez z oddzielnym wejściem lub z przedkonia. Zgłoszenia, pod Wysoko „czynn”.

Do sprzedania

2 kozy mleczne i dwie małe z dobrego gatunku ul. św. Augustyna 7 obok św. Barbary

Zakład

bednarski przyjmuje wszelkie reperacje i obstalunki ul. Śląska róg Jasnej.

Potrzebny

odpowiedni czeladnik bednarski ul. Śląska róg Jasnej.

Poszukuje

pokoju z kuchnią zaplac komorne z góry Oferty w Gońcu.

Zgubiono

książkę Kasy Chorych wyd. na imię Hipolita Laczmańskiego.

Młocarnia

i kieran do sprzedania zaraz Wiad. ul. św. Rocha 4 m. 1.

Jak pielęgnować urodę!

Każda z pań zachowa nieskazitelna świeżość cery, gdy stale stosować będzie odmładzający Krem RADIUM LENOIR 72, który posiada tajemnicę konserwowania urody do lat najstarszych. Możemy gwarantować, że wszelkie braki cery, jako to: piegi, zmarszczki, wagi, liszaje i t. p. znikają po paru dniach, a przy stałym użyciu tego preparatu—cera staje się przedziwne piękna i delikatna. Jako uzupełnienie kuracji cery—służy higieniczny i najsubtelniejszy puder leczniczy RADIUM LENOIR 72, oraz mydło i otrybki do twarzy i rąk—„Radium”. Do nabycia w skl. apt. Orła, Klimkiewicza, Neufelda, Popławskiego, Rózenweiga, Zębika, Orzona, Orłowskiego i innych.

25^{0/0}
taniej

Wielka Wyprzedaż Posezonowa

25^{0/0}
taniej

FIRMA „WYGODA” WYPRZEDAJE

wszelkie letnie obuwie po cenach niższych do 25 proc. taniej.

Prunelki białe szare oraz i Sandały. Posiadam również na składzie wielki wybór najmodniejszych fasonów różnych kolorów i LAKIERÓW Sterlinga. Uwaga: Dla Urzędników Państwowych i stałej klienteli krótko terminowy kredyt.

25^{0/0}
taniej

Firma WYGODA II Aleja 39.

25^{0/0}
taniej

AKWIZYTOR - AGENT

na komisowe do fabryki stalówek, pluskiewek, spinaczy i t. p. na Częstochowę i okolice potrzebny.

Oferty pod Sp. Akc. do „REKLAMA POLSKA”
Warszawa, Jasna 10.

JEDYNY CHRZEŚCJAŃSKI KANTOR PRZEWOZOWY

Józefa Kossowskiego

w CZĘSTOCHOWIE.

ul. św. Stanisława Nr. 5, dom własny, tel. 493.

Egzystujący od roku 1905-go

WYNAJMUJE:

Landa, Karety, Powozy, Bryczki, Platformy do przewożenia mebli, oraz wozy ciężarowe po cenach konkurencyjnych, o czym ma zaszczyt zawiadomić Sz. klientelę.

Obsługa solidna i szybka.

Fabryka i skład mebli

żelaznych, drewnianych, tapicerskich i wózków dzieciennych

EDWARDA KINDERMANA

Częstochowa, ulica Kościuszki Nr. 26.

Dom własny. Telefon Nr. 341.

Poleca swoje wyroby. Przyjmuje obstalunki. Ceny znacznie niższe. Kredyt na warunkach dogodnych.

BIURO PROSB

Bronisława Bergmana i Róży Szumacherowej

Biuro redaguje podania do wszelkich władz rządowych i Instytucji handlowych. Przyjmuje tłumaczenia w obcych językach i przepisuje na maszynach.

BIURO mieści się przy ul. Aleja Nr. 22, I piętro front obok Kancelarii NOTARJUSZA CHRZANOWSKIEGO

Składnica Mebli

Cechmistrzów Stolarskich

ul. Gen. Dąbrowskiego Nr. 1a.

Posiada na składzie

pokoje: sypialne, stołowe, gabinety, kuchnie

Przyjmuje się zamówienia. Ceny przystępne.

Węgiel i Drzewo

najtaniej dostarcza na sezon zimowy wagonowo i wozami na dogodnych warunkach płatności

Przedsiębiorstwo Opałowe „Spójnia”

A. Palusiński Częstochowa

Kościuszki Nr. 43 Telefon Nr. 230

ROczne kursy handlowe i edukacyjne i półroczne Buchalteryjne Róży Szumacherowej

zawiadamiają, że rok szkolny rozpocznie się w lokalu przy ul. Kościuszki Nr. 13

przez cały m. Wrzesień trwać będą zapisy

UWAGA: na zasadzie rozporządzenia M. W. R. i O. P. (Departament Szkolnictwa Zawodowego) dn. 1 października lista nowostępujących słuchaczy (ek) będzie zamknięta.

Kancelaria przyjmuje przy ul. Dąbrowskiego 5-a m. 5 II piętro codziennie oprócz niedziel i świąt.

SKŁAD MATERJAŁÓW APTECZNYCH i FARB

W. ORŁA III-cia ALEJA Nr. 46.

poleca po cenach konkurencyjnych

Pokost i Farby w najlepszych gatunkach

Zakład Stolarski ADAMA SWIEŻEGO

Częstochowa

ul. Krakowska 60 dom własny

wykonywa wszelkie roboty meblowe: całkowite i częściowe

urządzenia pokoi stołowych, sypialnych, biur, banków i t. p.

Wykonanie solidne i terminowe. Firma egzystuje od 1899 roku.

NACZYNIA KUCHENNE

EMALJOWANE WSZELKICH FABRYK

POLECA:

SKŁAD WYROBÓW EMALJOWANYCH KIESZCZYŃSKI i RADŁOWSKI

CZĘSTOCHOWA, UL. ŻELAZNA Nr. 11.

OBOK KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO

ZNANY ZE SWEJ SUMIENNOŚCI I DOBREGO TOWARU

SKŁAD FUTER

Maurycego Kornberga

I-sza Aleja 6, tel. 259.

poleca wielki wybór futer: konfekcji damskiej, blamów oraz wszelkiego rodzaju skórek po cenach nader przystępnych.

UWAGA: Przyjmuje się wszelkie roboty w zakresie kufalierstwa wchodzące.

Pracownia i sprzedaż Trumien

FR. IWAŃSKIEGO

w Częstochowie, ul. Krakowska Nr. 15 obok kościoła św. Rodziny

Filia ul. św. Barbary Nr. 15

Poleca wielki wybór TRUMIEN sosnowych, dębowych i metalowych, oraz wieńców. Wynajem karawanów oszklonych na gumach. —

Spółka Mistrzów Malarskich

„POLICHROMJA”

w Częstochowie ul. Dąbrowskiego Nr. 22.

Wykonywa wszelkie roboty w zakresie malarstwa wchodzące solidnie i po cenach przystępnych.

Ważne dla wszystkich!

NA RATY i ZA GOTÓWKĘ

sprzedają wszelkie towary bławatne w mieszkaniu prywatnym II-ga Aleja Nr. 19 (obok szpitala Panny Marii) w podwórzu prawa oficyna I-sze piętro

Marja Fuchs II-ga Aleja 19.

Uwaga: Tanio bo w prywatnym mieszkaniu!

Prosimy odnowić prenumeratę.

Dział Adresowy.
Zgłoszenia do tego działu przyjmuje (Kancelaria) Stow. Kupców Polskich Aleja III-cia Nr. 54.

Apteczne składy.
Wacław Orzeł Aleja 46.

Banki.
Bank Związków Ziemiańsk. Sp. Akc. Aleja 22.
Bank Handlowy w Warszawie i oddz. w Częstochowie Piłsudskiego 3.
Ziemski Bank Kredytowy Tow. Akc. w Lwowie, Oddział w Częstochowie — ul. Panny Marji 18 Tel. 129 dyrekcyj tel 4 9.

Cegielnie.
Cwierzyński, Piątkowski i Hofman ul. Spadek 1 w Częstochowie. Wyrabia cegły maszynowe i fasonowe.

Drukarnie.
F. D. Wilkoszewski Aleja Nr. 52

Dentyści.
St. Parczyński ul. Dąbrowskiego 11.

Fabryki cukrów.
Piotr Dębski ulica Piłsudskiego 17.

Fabryki wyrobów cementowych.
Zdzisław Ryński Aleja Nr. 61.

Handle Wle, Likierów i Wódek.
W. J. Klechnowski II Aleja Nr. 21.

Żelaza składowe.
Zdzisław Ryński ul. Warszawska 1.

Księgarnie.
A. Gmachowski II Aleja Nr. 39

Mechaniczno-Slusarskie Zakłady
S. Laurman i S-ka z ogr. odp. ul. Kościuski 7 telefon 2-38.

Młyn parowe.
B-cia Piłk Krakowska 55.

Techniczno-handlowe biura i domy.
Zdzisław Ryński Aleja 20, składowe Kościuski 40 „Promień” Aleja 30

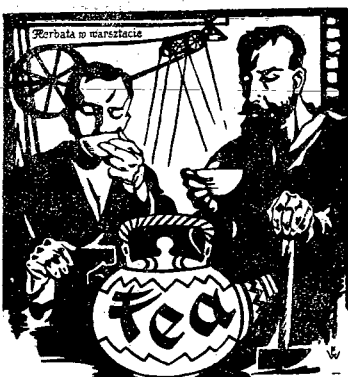
Skład kawy, herbaty, kakao.
„Mokka Kawa” Leon Piotrowski Aleja 34.

Zakłady Miedziano Kolarskie.
Józef Binert ul. Waly Nr. 8

Żelazne wyroby i kuchenne naczynia.
Witold Nowicki II Aleja 33.

Edmund Heine Wieluński Rynek 54 (d. własny)
Poleca także: maszyny i narzędzia rolnicze, oleje, smary, naftę, smołę, papę, gwoździe, cement, gips i różne artykuły budowlane.

Muzyczne instrumenty
Zebrowski W. ul. Kordeckiego 33: Specjalność reperacje gramofonów

CZAJNIK
„wydajna”
DLATEGO NAJTANZSZA I ZARAZEM
NAJLEPSZA HERBATA W UŻYCIU.

H. IMICH
II-ga Aleja Nr. 16.

Farby, pokosty, cement, gips, oleje i smary
Papiery: Pisemny, pakowy i tektura.
Uwaga: Kooperatywy, pp. Przedsiębiorcy malarze i budowlani korzystają ze znacznego rabatu.

SZKOŁA WYCHOWAWCZA
St. LIGĘZÓWNY
w Częstochowie ul. Kościuski 9
Zapisy dzieci od 25 sierpnia. — Rozpoczęcie zajęć dnia 2-go września o godz. 9-ej

P. DĘBSKI **FABRYKA**
Cukrów i Czekolady
Częstochowa, ul. Piłsudskiego 17
telefon 89.

Krem „Orlando”
jest radykalnym środkiem na przyszcze, piegi, plamy, opalenie wybiela i udelikatnia naskórek.
Do nabycia w Składzie Aptecznym **J. Orzona**
Stary Rynek 21.

Chrześcijańska Fabryka Mydła
„ZGODA”
w Częstochowie, Zielona 31
poleca:
mydło w najlepszym gatunku.

Przyjmuję
reperację maszyn do pisania i rachowania z gwarancją
Mechanik
FELIKS RETERSKI
ul. Żelazna 11.

ZAMIAST TRANU
UŻYWA SIĘ
STROP JODO-TANINOWY z FOSFOREM „ORBIS”
(Sir. Jodo-tannicus phosphoricus)
PRZYJMIJ W SMARU, CIEPLIŃIE PRZYJMIJĄ DZIECI.
Wyrób T-wa dla Przem. i Handl. aptecz. „ORBIS” Sp. Akc. w Częstochowie.

Warsztaty Mechaniczne
F Żykwinińskiego
ul. Warszawska Nr. 21
Remontują Lokomobile, maszyny parowe, kotły, motory wszelkich systemów, pędnie transmisyjne koła zębate, pasowe oraz wszelkie roboty mechaniczne dla młynów, gorzelni, krochmalni, cegieli tartaków i maszyn agronomicznych.
Specjalność ryflowanie walcy młyńskich.

Biuro prób i tłumaczeń
Józefa Potażnika
ul. Kilińskiego 4.
po dłuższej przerwie wznowiło swe czynności pod osobistym kierunkiem właściciela
Otwarte od 9 rano do 3 po południu

SZKOŁA MUZYCZNA
L. Wawrzynowicza
Nauka gry: fortepianowej, skrzypcowej, organowej, śpiewu i przedmiotów teoretycznych zawodowo i (lekcje prywatne).
ZAPISY CODZIENNE.
Lekcje rozpoczynają się 2-go września. Przyjmowane są zapisy do klasy ośmiestopowej pod kier. prof. Sawickiego w Warszawie, laureata na konkursie orkiestr w Częstochowie.

Choroby piersiowe
leczy
Balsam Thiocolan Age
używa się za poradą lekarską
Sprzedają apteki i składowe apteczne
Apteka A. Gaseckiego w Warszawie.
Fabryka papy dachowej
M. B E M A
w Częstochowie, Olsztyńska № 1 (Zawodzie w byłej kwasiarni)
poleca w najlepszym gatunku po cenach znacznie niższych pape, smołę preparowaną Karbolineumet. 2

Powiatowa Kasa Chorych
w Częstochowie.
Nocne dyżury lekarzy chorób akuszeryjnych.
13-go Września r. b.
Dr. Mahl ul. Dąbrowskiego Nr. 5.
14-go Września r. b.
Dr. Goldman ul. Sławowa Nr. 3.
Nocne dyżury lekarzy chorób wewnętrznych.
13-go Września r. b.
Dr. Heyman
14-go Września r. b.
Dr. Szwedo s=1 ul. Kościuski 62.

Józef Wiślicki
lekarz weterynarji
zawładnia, że zajmuje się praktyką cywilną i mieszka na Kordeckiego 23.

Dr. M. Rosen
Choroby skórne i weneryczne
— II Aleja 41 II piętro front. —
Przyjmuje od 9-12 i od 3-7 po poł.

DOKTÓR
Paweł Broniatowski
powrócił
ul. Panny Marji II (Aleja) Nr. 21.
Choroby, weneryczne i skórne
Przyjmuje od godz. 9-12 i od 4-8 po poł. Po niedziele od godz. 12-ej-1-ej w południe.

Lekarz-Dentysta
MICHAŁ GREJNIEC
ul. Panny Marji (I Aleja) Nr. 10
Telefon № 250.
Przyjmuje codziennie od 9-1 i od 3-7 wiecz. dla członków Kasy Chorych i Urzęd. Państw. specjalne ustępstwa.

Lekarz-Dentysta
Stanisław PARCZYŃSKI
ul. Dąbrowskiego 11. I piętro
Przyjmuje od 10-ej-1-ej i od 5-ej-7-ej.

Lekarz-Dentysta
Henryk Lejzerowicz
Przyjmuje codziennie od 9-7 wiecz. bez przerwy w lecznicy ul. Kilińskiego Nr. 3, wejście ze strony Kasy Skarbowej Posiadacze legitymacji Kasy Chorych jak również urzędnicy państwowi korzystają z największych ulg.
Przy lecznicy mieści się specjalna pracownia zęb- bszucznych.

Dentysta
Roman Filipowicz
wyjechał
II Aleja Nr. 24.

Choroby zoiadka, k i s z e k, nerki, obstrukcje, hemoroidy itp.
Dr. Bauera radykalnie leczy
Szwajca rsie gorzkie ziola
Sprzedają apteki i składowe apteczne

Kto się chce
GUSTOWNIE i DOBRZE UBIE-
RAC NIECH SPIESZY DO
Magazynu Gotowych Ubrań
R. Trawińskiego

II Aleja 24 I piętro front.
NA SEZON JESIENNY POLECA.
Garnitury we wszystkich odcieniach. Palta jesienne. Jesienne piaszce gumowe. Burki. Szlafroki. Spodnie do butów. Spodnie sztuczkowe. —
Dział dziecięcy i uczniowski.
Ubranka dla dzieci od lat 3.
Palećka. Mundurki do szkół.
Przyjmuje obstalunki z własnych i powierzonych materiałów, które na składzie posiada w wielkim wyborze.

PIERWSZORZĘDZONA PRACOWNIA GORSETÓW
P. I.
„JÓZEFA”
III-cia Aleja Nr. 54.
Posiada na składzie w dużym wyborze: bluzonozę, torsety higieniczne, pasy biurowe i brzusze zalecane przez lekarzy i t. p. Reperacje przefasowywanie i pranie
Nagrodzona medalem. Ceny umiarkowane

Kiosk i otwarty
na ul. Kościuski 18 za Rest. „Express”
gdzie można nabywać wszystkie pisma codzienne i tygodniowe wszystkich wydawnictw oraz Zeszyty powieściowe, jak również wszystkie pamiatki z Jasnej Góry hurtowo i detalicznie po cenach następujących:
Albumy rozkładane duże 90 gr.
Przewodniki po Jasnej Górze duże 50 gr. małe 10 gr.
Stacje Meki Pańskiej duże 25 gr. mniejsze 20 gr.
Pocztówki z widokami miasta i Jasnej Góry rozkładane małe 10 gr. od 2 do 7 gr.
Album z pocztówek 1 zł.
Tamże potrzebni chłopcy do sprzedaży i roznoszenia Gazet za rekomendacją
Poleca się Sz. Klienteli i g. Korzenowski
W kiosku jest do sprzedania stary Papier gazetowy kilkanaście pudów.

ART. SZKOŁA i PRACOWNIA
ROBÓT RĘCZNYCH KOBIECYCH
Marji Piątkowskiej
III Aleja 55 w Częstochowie.

ZAKŁAD
ogrodzeń drucianych, tkanin metalowych i wyrobów siatarskich
Władysława Scibirowskiego
Rynek Wieluński Nr. 32.
wyrabia: Sita, rafy, parkany, i różne siatki druciane do różnych celów.

Na Wyplątę!
towary na ubrania, palta i Kostjomy poleca
Skład kortów i wełen
I. Dawidowicz
Częstochowa
I Aleja № 7. — Telefon № 74